

Uvodnik

Andrej Černic

Družba -izmov v iskanju talentov

Današnja mladina je brez vrednot. Naj mi kdo pove, če obstaja kaka bolj oguljena fraza! Ja, saj je res, živimo v času splošnega relativizma. In v času postmodernizma. In v času globalizma. V zadnjih letih so strokovnjaki na dan povlekli toliko -izmov, da sodobnega človeka ob tem zaboli v želodcu. Pa čeprav so vsi obljubljali, da po padcu Berlinskega zidu ne bomo nikoli več govorili v -izmih.

Kljub temu da se relativizem lenobe in uživanja res širi s svetlobno hitrostjo, pa ne moremo mimo dejstva, da izjave tipa "Današnja mladina je brez vrednot!" nimajo ne repa ne glave. Zakaj? Zelo preprosto. Gre za zelo posplošene sodbe, ki niso podprte z argumenti. Dejansko gre za iskanje grešnega kozla, ki mora pač obstajati zato, da se na nekoga zvrčajo frustracije, ki jim podlega družba. Marilyn Manson, pevec in poosebljeni simbol relativistične in postmoderne družbe razvrata, je v dokumentarcu Bowling for Columbine povedal nekaj zanimivih stvari. Ugotavljal je npr., kako se celotna ameriška družba sicer zgraža na njegov račun, češ da predstavlja višek nemoralnosti. Hkrati pa etični in moralni puristi odobravajo, da se v državi, ki se sklicuje na Boga in je globoko verna, s splošnim zadovoljstvom izvršuje smrtna kazen kot dovoljeno preventivno sredstvo. Ali pa, kako se redno "s pomočjo strelnega orožja" dogajajo pokoli med mladoletniki na višjih šolah (zgodovinski primer je prav šola v kraju Columbine), orožarska industrija pa se še naprej bohoti. Ja, v trenutkih, ko ne koncertira in streže javnosti s svežimi škandali, pove Marilyn Manson tudi kaj zanimivega.

Ni kaj, paradoksi sodobne družbe. Strokovnjaki bi temu rekli, da gre za razsrediščeno družbo, da gre za družbo, ki nima nobene oporne točke. Vse te težke besede lahko zelo poenostavimo: strokovnjaki pravijo, da ni dovolj ljudi, ki bi se smotno in učinkovito po robu postavili raznim "razsredičenjem" in vsem novodobnim -izmom. Pred kratkim se je papež Benedikt XVI. posredno dotaknil tudi te problematike, ko je govoril o vlogi duhovnikov. Imenoval jih je izvedence za duhovne zadeve. Duhovniki, ki so v vsakodnevnem stiku z ljudmi, pravzaprav morajo gojiti duhovno plat. In prvi pogoj zato je prav neposreden stik s človekom. To velja na vseh nivojih, na makroravni "svetovnega občestva" kot na mikroravni male vaške župnije. Izvedenec za duhovne zadeve začenjš postajati, ko spoznavša človeka - farana v njegovih vsakdanjih aktivnostih. Zato je pomembno, da se duhovnik svojega dela loti prav na tej osnovni družbeni ravni. Človeku - kristjanu (posebej še mladim) se vera in krščanski nauk najlažje približujeta tako, da se vzpodbujajo njegove dejavnosti, sad njegove ustvarjalnosti. Da se gojijo talenti vsakega posameznika. Če ostajamo na mikroravni našega prostora, pomeni to tudi čim večje zanimanje za družbenokulturne dejavnosti, ki se pri nas rojevajo, ter podpora pri njihovem uresničevanju. Gre namreč za podporo in priznanje (mlademu) človeku, ki smotno goji svoje talente. In to je prvi velik korak na poti izvedeništva v duhovnih zadevah.

Obvestilo uredništva

Cenjene sodelavke in sodelavce obveščamo, da ne bomo več objavljali zapisov in fotografij, ki so že bili objavljeni v dnevnem časopisju, ker tako početje nima nobenega smisla. Vse pa vabimo, da nam tudi v prihodnje pošiljate novice in zapise, za katere ste mnenja, da sodijo v naš tednik.

Uredništvo

"Ti si duhovnik za vekomaj!"

Alessio Stasi je bil v Ogleju posvečen v duhovnika

Alessio Stasi, bogoslovec, ki je pomagal pri pastoralu v Gabrjah, v Rupi in na Peči g. Viljemu Žerjalu, Števerjanec po rodu, sicer pa bogoslovac ljubljanske teološke fakultete, je minulo soboto v oglejski baziliki, srečen in radostno vesel!, ponosno vzkliknil: "Tukaj sem!" Postal je duhovnik v polni starokrščanski cerkvi, odgovoril je slovensko, kar kaže na oglejski duh naše krajevne Cerkve in na dejstvo, da smo Slovenci na Goriškem dobili novega duhovnika, ki bo prihodnje nedelje pel sveto mašo v Števerjanu. Goriški nadškof Dino De Antoni je bil vidno ganjen ob koncu več kot dve ure trajajoče slovesnosti, ko je prejel prvi novomašniški blagoslov Alessia Stasija, Roberta Planjaja, jezuita iz kraja Sant' Osvaldo pri Vidmu, Daria Semina iz Gradišča, treh novih duhovnikov. Spomnil pa se je tudi četrtega, Gabrieleja Vrecha iz Červinjana, ki je bil ob isti uri posvečen v kraju San Dona' di Plave. Štirje novi duhovniki, štirje novi mašniki, ki pričajo o tem, da je goriška nadškofija živa in dejavna!

Ogromno število duhovnikov z obeh strani meje, veliko vernikov, slovenski verniki smo prišli zares številni, da bi se udeležili velikega dogodka, od Števerjanca do Goričanov in tudi od drugod smo prišli, da bi bili deležni velike milosti Božje in bi lahko prvi čestitali novomašniku Alessiju Stasiju, ki je žarel od sreče, da si se ob njem zares počutil srečnega še sam! Novomašniki so med lepim bogoslužjem obljubili,

da bodo "zvesti Bogu in v službi ljudi", nesebično in "zastonsko", kot je dejal goriški nadškof Dino De Antoni, ko je spregovoril vernikom in novomašnikom, katerim je naročil tudi v slovenskem jeziku, naj bodo zvesti Kristusovemu evangeliju: "Bodite v službi Boga in človeka, predvsem pa gojite ljubezen, širite ljubezen med ljudmi, tisto Ljubezen, iz katere vsa nastane!" "Za svoje poslanstvo morate prevzeti odgovornost!" je vzkliknil prvi pastir goriške nadškofije, ko je novomašnikom naročil, naj bodo dobri pastirji. "Do duhovniškega poklica ste prišli po različnih poteh in vse vas je vodila zavest, da boste kot duhovniki skušali pomagati vsakemu človeku, da se bo srečal z lepoto vere!" je dejal msgr. Dino De Antoni, ki je podčrtal tudi izjemen pomen Božje Ljubezni, katero bodo novomašniki oznanjali. Obred je bil veličasten in lep, polaganje rok, novomašniki, ki ležijo na tleh, lepo okrašen križ, ki jih bo spremljal, petje v treh jezikih, sveta maša v vseh jezikih naše dežele, še bi lahko naštevali; to so trenutki, ki jih ne pozabiš. Tisti, ki smo bili v Ogleju, bomo nosili dolgo v spominu miren in srečen nasmeh našega novomašnika Alessia Stasija in njegove prodorne, vsele oči, njegovo veliko zbranost med obredom posvetitve.

"Pričevati morate vrednoto ljubezni, zastonsko morate sebe drugim darovati! Morate prevzeti odgovornost vašega poklica, če hočete resnično živeti duhov-

niški poklic, ki je v nesebičnem darovanju drugim!" je bil jasen goriški nadškof, ki je še dodal, da morajo iskati "odnos z Bogom in ljudmi", kajti: "Oznanjanje evangelija je resna zadeva, ki se ji morate z vsem dostojanstvom vaše osebnosti posvetiti!"

"Znašli se boste pred težkimi in stvarnimi problemi današnje družbe in morate jim biti bližji." "On je tisti, ki izpolni, kar je ustvaril. Mi obhajamo bogoslužje, On da milost. Mi polagamo roke, On pa iz nebes pošlje Svetega Duha!" je citiral msgr. De Antoni besede izpred daljnih stoletij, ki jih je bil v oglejski baziliki povedal sv. Kromacij. Tako je tudi tokrat v Ogleju bilo.

"Samo ljubezen je tista, ki je zares odločilna, vedno in povsod!" je bil jasen nadškof, kajti "samo ljubezen gradi". In zato je msgr. De Antoni novomašnikom zaželel, naj se zgledujejo pri Materi Božji. "On je tisti, ki izpolni, kar je ustvaril. Mi obhajamo bogoslužje, On da milost. Mi polagamo roke, On pa iz nebes pošlje Svetega Duha!" je citiral msgr. De Antoni besede izpred daljnih stoletij, ki jih je bil v oglejski baziliki povedal sv. Kromacij. Tako je tudi tokrat v Ogleju bilo. "Pridite v Števerjan, kjer bo lepo!" nas je povabil novomašnik Alessio Stasi na novo mašo v Brda, ko se je po maši rokoval in objemal z nami. Mogočno donenje oglejskih zvonov in veselje na obrazih vseh je samo potrjevalo, da smo bili deležni velikega dogodka.

Jurij Paljk

Foto JMP

Obisk na uredništvu

Dr. Drago Štoka pri nas

Predsednik Sveta slovenskih organizacij dr. Drago Štoka je v četrtek, 22. t.m., prišel na prijateljski, a tudi na prvi uradni obisk na naše uredništvo. "Čutil sem potrebo, predvsem pa dolžnost, da vas obiščem", je dejal dr. Štoka, "saj si naše narod-

ne skupnosti ne morem predstavljati brez Novega glasa, ki vsak teden toliko dobrega prinese v naše družine." V prijateljskem pogovoru smo dr. Draga Štoka opozorili na nekatere težave, s katerimi se srečuje naš tednik, predvsem pa smo se

dogovorili za nadaljnja srečanja in izboljšanje komunikacije med SSO-jem in našim uredništvom, kot smo se z njim tudi pogovorili o stanju naše narodne skupnosti v Italiji. Dr. Štoka je z veseljem spoznal tudi najmlajše člane našega uredništva.

Ob zastoju evropske ustave

Evropa išče izhod iz krize

Evropa si je z Maastrichtsko pogodbo iz leta 1991 začrtala pogram svojega prihodnjega razvoja, poenotila je svoje izvorne strukture in postavila temelje ne samo za usklajitev nacionalnih gospodarstev, temveč tudi za oblikovanje svoje politične subjektivitete. V ta namen se je Evropska gospodarska skupnost preimenovala v Evropsko skupnost ali Unijo. Uvedeno je bilo evropsko državljanstvo in neke vrste ministrstvo za zunanjo politiko in skupno varnost. Naknadno so evropski voditelji natančno opisali cilje povezave, med katere sodita gospodarsko in monetarno poenotenje. V tej smeri so bili v naslednjem desetletju storjeni pomembni koraki tudi v procesu širitve povezave na nove države zlasti Srednje Evrope. Leta 2004 je v povezavo vstopilo kar deset novih članic, med temi Slovenija. V kratkem bosta sprejeti Romunija in Bolgarija in nato predvidoma Hrvaška. Začel se je tudi postopek za približevanje Turčije.

V tem novem zagonu je prišlo do oblikovanja posebne pogodbe ali listine, ki ji pravimo evropska ustava. Le-ta bolje raz-

lenjuje in organsko definira temeljna načela povezave, sestavo in pristojnosti svojih organov in predvideva postopno odpravo vseh še obstoječih omejitev za svoboden pretok tudi delovne sile. V to pogodbo je bila vključena tudi evropska listina o temeljnih človekovih pravicah. Določeno je bilo nadalje, da morajo vse države članice (stare in nove) ratificirati tako izdelano evropsko ustavo. In tu je nepričakovano prišlo do prvih težav. Kot je bilo znano, francoski in nizozemski volivci na zadnjem referendumu niso potrdili predstavljenih ustave in s tem dejansko povzročili zastoj ratifikacijskih postopkov v drugih članicah Unije. To je spravilo v dvom celotno zamisel o prihodnosti Evropske unije kot takšne. Obudili so se nekateri stari dvomi in pomisleki. Kar je še posebej presenetljivo, je to, da je do prve zavrnitve prišlo ravno v Franciji, ki je skupaj z Zahodno Nemčijo postavila temelje evropskemu sodelovanju, in postopoma pripeljalo do današnjih

skupnih evropskih institucij. Francoski državnik Giscard d'Estaigne je predsedoval posebnemu zboru številnih komisij, imenovani konvencija, ki je formalno oblikovala besedilo evropske ustave, in se je pri tem čutil zelo počaščenega in ponosnega. Toda francoski volivci so se, kot povedano, večinsko izrekli proti predloženi evropski ustavi in s tem presenetili ne samo svoje politične voditelje, ampak tudi celotno evropsko srenjo. Mnogi trdijo, da se je Francozov polastila podzavestna bojazen, da tako obširna širitev Unije ogroža njihove pridobljene pravice in socialno varnost. Simbolna figura takšnega gledanja na odpiranje tradicionalne Evrope številnim novim članicam predstavlja stereotip "poljskega inštalaterja", ki z nižjimi cenami za svoje delovne usluge ogroža pridobitve francoskih delavcev. Za to podoba pa se skriva tudi prepričanje oziroma občutje, da je Francija zaradi vzhodnih članic izgubila del svoje specifične težave v Evropi. V resnici pa nove gospodarske in družbene negotovosti niso posledica omenjene širitve, temveč so posledica svetovne globalizacije, ki ji lahko uspešneje kljubuje povezana Evropa kot njene posamezne države članice.

Zastoj evropskega procesa je danes dejstvo. Upati je, da ga bodo daljnovidni politiki postopoma premostili, kakor so že večkrat storili v podobnih kriznih situacijah v preteklosti. Vsekakor pa je potrebno poglobiti tudi vprašanje evropske identitete oziroma političnega modela Evropske unije (federacija, konfederacija ali samo gospodarsko območje). Sam francoski premier Villepin je pred meseci na nekem širšem srečanju dejal: "Če je Evropa samo gospodarski projekt, potem nimamo prihodnosti." To pomeni, da Evropa potrebuje ne samo enoten gospodarski trg, ampak tudi skupne vrednote in daljnosežne cilje. Vredno je omeniti, da primer Slovenije ustvarja v evropskih krogih pozitivno ozračje in to zaradi zaupanja v nadaljevanje evropskega procesa.

Alojz Tul

Klofuta desnici

Zmaga NE na ustavnem referendumu

Goriško pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti z izrednim zadovoljstvom ocenjuje izid ustavnega referenduma, pri katerem se je na državni, deželni in pokrajinski ravni premočno uveljavil NE ustavni reformi, ki jo je desna sredina skušala vsiliti na dokaj neprepričljiv način, tako glede proceduralnega postopka, kot glede vsebin predlaganih sprememb. Še posebno je goriško pokrajinsko tajništvo SSK zadovoljno z izidom v goriški pokrajini, v mestu Gorica in v slovenskih občinah

Doberdob, Sovodnje ob Soči in Števerjan. Zadovoljstvo izvira najprej iz dejstva, da je povsod volilna udeležba preseгла 50%, kar kaže na visoko stopnjo civilne odgovornosti naših ljudi, nato pa iz gladke in prepričljive zavrnitve predlaganih reform. Slovenska skupnost, ki je bila aktiven člen v goriškem pokrajinskem odboru za NE, je zato ponosna, da je bilo sporočilo sprejeto s takim navdušenjem, in se zahvaljuje vsem volilcem in somišljenikom, ki so sledili navodilom slovenske

stranke. Goriško pokrajinsko tajništvo želi še posebej poudariti, kako nesmiselne so reforme, ki so za neko državo temeljnega pomena, ko jih samo ena stran predlaga in hoče prisilno uveljaviti, brez sodelovanja načela splošnega konsenza in državiškega pristopa, temveč misli le na ozke interese. Tako smo vsi skupaj obvarovali Ustavno listino, ki je nastala ob zmagi nad nacifašizmom s poslanstvom širiti demokratična načela in uveljavljanje osnovnih človekovih pravic.

Devinski grad

Sprejem ob Dnevu državnosti Republike Slovenije

V devinskem gradu je bil v četrtek zvečer, 22. t.m., sprejem ob Dnevu državnosti Republike Slovenije, ki ga je priredil generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj. Na sprejemu se je zbralo veliko število pripadnikov slovenske narodne skupnosti, visokih italijanskih političnih, verskih in drugih predstavnikov, iz RS pa je prišel tudi podpredsednik DZ RS Vasja Klavara, Urad za Slovene v zamejstvu in po svetu pa je predstavljali Jure Žmavc. Generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj je v dvojezičnem nagovoru zbranim dejal, da je bila odločitev za devinski grad preprosta predvsem zato, ker ima devinski grad za Slovene izjemen kulturnozgodovinski pomen, saj bo prihodnje leto minilo 400 let, ko je na tem gradu Gregorio Alasia de Sommaripa pripravil in v bližnjem Vidmu natisnil prvi italijansko-slovenski slovar, kar, tako Šušmelj, neposredno dokazuje, tu na

Foto JPM

stičišču dveh narodov, kulturno prepletenost in povezanost med obema narodoma. Generalni konzul RS Jože Šušmelj je še poudaril, da je RS v 15 letih prehodila pot od osamosvojitve do mednarodno ugledne države z dobrimi gospodarskimi temelji in utrjeno demokracijo. Izpostavil je še dejstvo, da

RS v EU lahko soustvarja novo podobo evropske celine, ki bo temeljila na skupnih demokratičnih vrednotah - blaginji in sodelovanju, strpnosti, priznavanju in spoštovanju razlik ter miru in varnosti". Šušmelj je še dodal, da se med RS in Furlanijo-Julijsko krajino poglablja obmejno sodelovanje in prijateljstvo, kot je tudi dejal, da RS pričakuje od sedanje italijanske vlade, da bo začela celovito uredničevati zaščitni zakon za slovensko narodno manjšino. Na sprejemu ob Dnevu državnosti je nastopil tudi Kobariški oktet, strpnosti pa je bilo tudi veliko obmejnih županov iz RS. Zanimivost večera, na katerem se je, kot je to že običaj, zbralo veliko povabljenih predstavnikov javnega življenja slovenske narodne skupnosti v Italiji, a ne samo teh, je bilo vino za zdravljico, ki so ga iz italijanskega in slovenskega grozdja skupno naredili dijaki srednjih šol za kmetijstvo iz Gradišča in Šempetra pri Gorici.

JUP

Povejmo na glas

Legalizirati heroin ali ne?

Priznani italijanski zdravnik, nekdanji minister za zdravstvo, Umberto Veronesi, je kot že tolikokrat informiral javnost o dejstvu, ki je po njegovem mnenju vredno tehtnega razmisleka. Tehtnega razmisleka zato, ker nemara obstaja možnost, da bi vsem, ki so odvisni od mamil, olajšali njihovo situacijo, ali celo dosegli, da bi se število odvisnikov zmanjšalo. Več kot razumljivo je, da tovrsten nagovor ne more ostati neopažen, saj mamila kot nevarnost ogrožajo širok sloj prebivalstva, v prvi vrsti mlade, kar pomeni nemajhno skrb tudi njihovih staršev oziroma svojcev. Umberto Veronesi je prepričan, da bi v interesu vseh sedanjih in morebitnih novih odvisnikov morali legalizirati ne samo "lahko", ampak tudi "teško" drogo, npr. heroin. V podporo takšnemu svojemu stališču navaja izkušnjo univerze v Zürichu. V Zürichu so leta 1991 pričeli z zdravniško nadzorovanim dajanjem heroina odvisnikom, ki so tako dobili potrebno količino mamila legalno, s tem da so se obrnili na tozadevno službo. Podatki navajajo, da je bilo pred desetimi leti novih uživalcev težke droge 850, danes jih je le 150. Po Veronesijevih besedah ne gre le za zgovornost številk, pač pa za spremenjen odnos do mamil nasploh. Na ta način je, namreč z navedeno legalizacijo heroina, odvisnost od mamil umeščena v območje zdravstva, sicer sodi v območje sodstva, saj gre za kaznivno dejanje, v čemer je bistvena razlika: v prvem primeru je odvisnik pacient, ki se zdravi kot vsi, ki so zaradi neštetih drugih težav zdravljenja potrebni, v

drugem primeru je prestopnik, če že ne kar kriminallec. Kot družba bi se torej morali zavedati, da sta pri mamilih samo dve poti: ali jih ustrezno strokovno legaliziramo ali jih prepovemo. V kolikor smo se odločili za prepoved, čemur se z znano tujko reče prohibicija, bi se med drugim morali zavedati, da vsakršna prepoved dokazno povečuje željo po prepovedani stvari, posebno med mladimi. To pa še ni vse, zaradi prepovedi se cena nedovoljenega, v našem primeru mamil, skokovito zviša, kar odvisnike sili tudi v kriminalna dejanja, da bi si potrebno, vsekakor drago dozo nabavili. Izredno visoka cena potem krepi nelegalni črni trg in z njim mafijo, ki je poklicana, da lahko dobičkanosno razprede svoje krute in neusmiljene lovke. Zato ne prepoved, ampak legalizacija, ne prepoved heroina, ampak njegova legalizacija, oziroma kakor pravi Veronesi, ne prepoved, ampak "vz-gajanje". Verjetno se z vso to zgodbo znajdemo na nekem drugem razpotju, da je namreč določen del družbe nagnjen v odločno ukrepanje in se ogreva za prepoved, češ da se drugače ne dá. Drugemu delu družbe, drugačnemu tipu človeka, je bližje "vz-gajanje". Pogostoma od svojega prepričanja izredno težko odstopimo in nemara so v Švici razmere drugačne kot pri nas. Kljub temu pa ne bi smeli biti trdoglavi in bi morali metodo, ki je pekla mamil rešila mnogo mladih in njihovih bližnjih, vsaj preizkusiti, če že ne osvojiti.

Janez Povše

Na dnu ...

Uslužbenec EU lahko računa na več kot 5500 evrov pokojnine

Uslužbenec v institucijah Evropske unije ob upokojitvi prejema povprečno 5509 evrov mesečno, je potrdila Evropska komisija, stoji zapisano v agencijski vesti Slovenske tiskovne agencije. Podatek, ki se nanaša na leto 2004, je mnogo višji od pokojnin v posameznih državah članicah Evropske unije, kar je tiskovni predstavnik Evropske komisije Johannes Laitenberger pojasnil z besedami, da bruseljske oblasti niso primerljive z ureditvijo v posameznih državah, temveč delujejo po načelu mednarodne organizacije, še poroča STA. Izdatki evropskih institucij za pokojnine uslužbencev so se v zadnjih letih močno zvišali. Medtem ko je bilo leta 1999 po podatkih Evropske komisije v ta namen izdanih 282,8 milijona evrov, je v lanskem letu ta številka dosegla 491,5 milijona. Število prejemnikov pokojnin pa je zraslo s 5023 na 7472. "Absolutna vsota stroškov bo seveda še naprej rasla," je pojasnil Laitenberger. Kot je dejal, se z večanjem obsega nalog Evropske unije ter njeno širitvijo na nove članice veča tudi število njenih uslužbencev. Samo Evropska komisija trenutno šteje okoli 25.000 zaposlenih. Evropska komisija je podatke objavila na zahtevo neodvisnega poslanca v Evropskem parlamentu Hans-Petra Martina, ki je prepričan, da je sistem evropskih institucij "pokojninski raj", zato ga je treba nujno reformirati. "Medtem ko se pokojninski sistemi povsod po Evropi počasi sesuvajo, se predajajo uslužbenci EU luksuzu, ki je daleč od družbene stvarnosti," je bil kritičen Avstrijec.

Do tu je bila agencijska vest zelo zgovorna.

V spomin mi je prišlo, kako sem se sam neprijetno počutil v Bruslju, kjer sem od blizu videl to birokratsko pošast, kar bruseljski evropski birokratski stroj gotovo poleg vsega ostalega tudi je.

Ja, ni samo to, a predvsem to pride na prvi pogled takoj v oči, tudi zamejskemu Slovencu, ki je sicer varen italijanske birokracije.

Spominjam se pogovora z visokim uradnikom, ki dela v Bruslju, kako mi je v lepi, a papirnati in neživljenjski angleščini, kakršno se govori v Bruslju, dejal: "Sedaj so vsi veseli, a boste videli, kako bodo resni čez leta, takrat, ko bodo sami morali plačevati stroške te birokracije, da, tudi na Slovence mislim!"

Nato sem vprašal evroposlanca, kako in kaj je s tem, in so rekli, da ni problema, tudi nad številko, da je v Bruslju na plačilni listi že skoraj 800 slovenskih uslužbencev, med njimi so tudi ljudje iz našega prostora, in nihče zaskrbljen, na javnem mestu mi je bilo odgovorjeno, da bi jih moralo biti še več. Celo prijatelj je na mojo opazko, da je Bruselj živi obup birokracije, odvrnil, da ne morem na to tako gledati. A sem s kmetov doma, imeli smo samo eno kravico, največ pet, šest glav živine. In vem, da je bilo vse potrebno nakrmiti, tudi pozimi. In vem, da smo se čez poletje krvavo potili, da smo domov navozili dovolj sena. Prav zato je moje vprašanje sila enostavno: "Le kdo, le kdo bo vse te tiče futral?"

palik@noviglas.it

Odprto pismo Žegna ni bilo!

Ta tekst sem napisal le zato, da ne bi iz našega skupnega zgodovinskega spomina prehitro odrinili nekaterih dejstev, ki bi jih naši prevladujoči mediji želeli kar pomesti pod preprogo, tako da bi manjšina vse to čim prej pozabila, v njej pa bi eni in isti vedrili in oblačili še naprej. Ne gre za podpihovanje delitev, ki jih je seveda še vedno preveč, gre preprosto za skupno zavest manjšine, ki ne more graditi neke ustvarjalne in perspektivne prihodnosti, če ni sposobna soočiti se z nekaterimi ključnimi dejstvi iz lastne bližnje preteklosti, ki so imela zanj zelo hude posledice.

Odprtje KB Centra v nekdanjih prostorih Kmečke banke na Verdijevem korzu v Gorici so časopisi in ostali mediji sprejeli z različnimi občutki, še zlasti je bilo kar nekaj nelagodja čutiti med novinarji iz Slovenije, saj so me nekateri direktno spraševali, če ni to nova SAFTI. Tako tudi številni nekdanji člani in predvsem že zdesetkani nekdanji uslužbenci same Kmečke banke, ki so danes posejani po podružnicah Čedajске banke po vsej deželi, še največ pa jih mora vsak dan v službo prav v Čedad.

Dejstvo je, da smo Slovenci na Goriškem izgubili Kmečko banko, ki nam jo je uspelo ohraniti, kljub hudim pritiskom in grožnjam, celo v času fašizma, zapravlja pa jo je nerazodna gospodarska politika ožje skupine zamejskih "finančnikov in gospodarstvenikov", ki je bila prepričana v nedotakljivost lastnega početja, ni pa računala na dejstvo, da sta se Jugoslavija in njena partija sesuli in z njima so se sesula tudi njihova "kritja". Priložnost je izkoristila Banca d'Italia, ki je uvedla komisarsko upravo najbrž v upanju, da bo našo banko lahko tudi likvidirala, tako kot TKB.

V Odbor članov za rešitev banke, ki je bil sestavljen po načelu "narodne enotosti", tako kot vedno

pač, ko je potrebno kaj v manjšini reševati, sem bil tudi sam izvoljen. Brezplačno smo trdo delali kar dve leti, ogromno prepotovali in sestankovali ter se trdo pogajali v Ljubljani, Rimu, Bocnu, Bologni in še marsikje in

končno nam je uspelo banko rešiti, pogoj pa je bil, da vanjo vstopi bančna skupin CAER iz Bologne.

Ko pa je bilo treba sestaviti novi upravni odbor, so na plan spet stopili znani "finančniki in gospodarstveniki", čeprav preko svojih mlajših naslednikov, in zadeve tako "uredili", da so vajeti banke zopet prevzeli izključno v svoje roke.

Nato so nas začeli prepričevati, kako je nujno, da se banko proda, saj kot samostojna institucija naj ne bi imela pogojev za preživetje. Kako to pa, da sta lahko istočasno preživeli in se razvijata bodisi Zadružna kraška banka z Opčin kot Zadružna banka Doberdob in Sovodnje, niso povedali...

Kmečko banko je kupila Banca di Cividale, ob prodaji so isti "finančniki in gospodarstveniki" modrovali, kako se bodo ohranila ime Kmečka banka, slovensko poslovanje, delovna mesta itd.

Dejstvo pa je, da sem prav na dan odprtja KB Centra v Gorici prejel vabilo Bance di Cividale, seveda izključno v italijanski, s katerim me vabijo na proslavo njene 120-letnice, kot so sedaj žal tudi le v italijanski domala vsa sporočila banke, naslednice "naše" Kmečke banke.

Seveda je za manjšino dobro, da obstaja močna finančna institucija, KB 1909 S.p.A., ki deluje kot holding številnih podjetij na najrazličnejših gospodarskih po-

1. Kmečka banka je bila prodana zato, da si je znana zamejska finančna skupina, po kralju TKB, likvidnostno spet lahko opomogla oz. najprej preživela, plačala dolgeve, ki so bremenili fizične osebe, in rešila nekaj ključnih podjetij iz "stare" finančne skupine ter sestavila desetletni načrt za definitivno sanacijo nastalega stanja. Srečo so imeli tudi zaradi Berlusconi, ki je ukinil ali vsaj za nekaj časa "suspendiral" nekatera kazniva dejanja, sicer bi nekateri, ki so se udeležili odprtja KB Centra, najbrž danes sedeli kje drugje.

2. V Gorici je bila ustanovljena družba Medias S.p.A., ki se je nato pripojila k družbi KB 1909 S.p.A., le-ta pa je ob prodaji bančnega dela Kmečke banke ostala v "naših" rokah. Slovenski delničarji Kmečke banke so morali svoje delnice (po devalorizaciji banke) najprej spet kupiti, res je, da so potem pri prodaji banke dobro zaslužili, v rokah pa jim je ostal še delež, ki ga sedaj polagoma odprodajajo vedno isti finančni skupini, saj so ugotovili, da z njim nimajo kaj početi.

3. Po približno desetih letih se je torej izkazalo, da je t. i. "družbeno premoženje", kljub polomu TKB in njenega sistema, še obstajalo oz. ga je bilo mogoče lepo unovčiti. Obveza, da bo v manjšini naprej potekala razprava o skupnih ustanovah in družbeni lastnini, je bila uresničena le v prvem delu, zlasti tam, kjer je bilo treba rešiti nekatere skrajne skrahirane skupne ustanove...

Eni in isti "bedaki", ki verjamejo v narodno zavest, pa še naprej podpisujemo jamstva za Primorski dnevnik in pokrivalimo grehe in dolgeve faliranih "gospodarstvenikov in finančnikov" ter rešujemo manjšinske institucije.

Aroganca nekaterih pa očitno še ni minila, saj so resnično mislili, da bomo kar tako, povrh vsega z udeležbo na otvoritvi, še prišli požegnati njihovo početje in jim dat "odvezo", za vse, kar so manjšini prizadejali. Očitno so se, vsaj tu, krepko ušestli.

Damijan Terpin

bivši član Odbora za rešitev Kmečke banke in podpisnik jamstva za plačilo dolgov Primorskega dnevnika

Na goriški prefekturi

Podtajnika Budin in Rosato s krovnima organizacijama

Vsoboto, 24. t.m., se je predstavništvo krovnih organizacij Slovencev v Italiji, Slovenska kulturno gospodarska zveza (SKGZ) in Svet slovenskih organizacij (SSO), udeležilo prvega uradnega srečanja z državnima podtajnikoma v italijanski vladi Milošem Budinom in Ettorejem Rosatom. Predstavniki slovenske manjšine in uradna predstavnik Prodijske vlade so bili mnenja, da so sedaj ustvarjeni vsi pogoji za začetek izvajanja zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji.

Srečanja, ki je bilo na sedežu prefektore v Gorici, so se poleg predsednikov SSO Draga Štoke in SKGZ Rudija Pavšiča udeležili še člani vodstva SKGZ Livio Semolič in Igor Gabrovec ter SSO Giorgio Banchig in Ivo Cotič. Gostitelj srečanja je bil goriški prefekt Roberto De Lorenzo, ki je poudaril, da tako dobrih odnosov ob meji in nasplo-

na Goriškem že dolgo ni bilo ter da je vesel, da lahko gosti srečanje med predstavnikoma italijanske vlade in vrhom slovenske manjšine v Italiji, saj, tako De Lorenzo, "se sam zavze-

pnosti v F-Jk s posebnim poudarkom na vprašanju izvajanja zaščitnega zakona. Tako kot že na srečanju s slovenskim zunanjim ministrom Ruplom sta predsednika SKGZ in SSO poudarila po-

valute tudi v Sloveniji predstavlja nov korak k poenotenju prostora in izboljšanju splošnih razvojnih pogojev tudi za manjšinske skupnosti, ki tu živijo. Slovenski organizaciji sta negativno ocenili delo prejšnje italijanske vlade, saj so minulo obdobje označevali upočasnitev meddržavnih stikov in pogojevanja s strani nacionalističnih in torej protislovenskih stališč, ki jih še vedno izraža italijanska skrajna desnica predvsem na krajevni ravni. Nastop

na mrtvem tiru vse od izglasovanja leta 2001. Tako Pavšič kot Štoka sta podtajnikoma Prodijske vlade povedala, da pričakuje ta začetek izvajanja zaščitnega zakona, predvsem pa prenovo paritetnega odbora.

Predsednika SSO Štoka in SKGZ Pavšič sta posebej izpostavila nujno, da vlada takoj potrdi seznam občin tako, kot ga je sestavil paritetni odbor, in naj predsedniku države posreduje vse potrebno, da slednji podpiše predvideni predsedniški odlok. Glede paritetnega odbora je bilo še poudarjeno, naj tako rimska vlada kot tudi deželna uprava zamenjata svoje člane, še posebej tiste, ki so načrtno izvajali bojkot dela paritetnega odbora.

Poseben poudarek je bil na srečanju v Gorici namenjen finančnim dotacijam za slovensko manjšino, ki so blokirane na bistvu isti vsoti že celih petnajst let in seveda še kako pogostojejo kulturno in drugo delovanje manjšine. Nujno je, sta dejala Štoka in Pavšič, da se finančna dotacija za manjšino poveča in se istočasno uvedejo potrebni mehanizmi, ki naj višino sredstev iz leta v leto prilagajajo vsaj na raven in-

flacije v Italiji.

Govor je bil tudi o postopkih uresničevanja zaščitnega zakona v vseh tistih delih, ki niso vezani na določitev teritorija, na katerem slovenska manjšina živi. V novem volilnem zakonu mora biti po mnenju SSO in SKGZ predvidena zajamčena zastopnost slovenske narodne skupnosti v italijanskem parlamentu. Potrebno bo izboljšati pogoje, sta dejala Pavšič in Štoka, ki jih predvideva konvencija med vlado in ustanovo RAI glede oddaj v slovenskem jeziku, predvsem kar zadeva vprašanje vidljivosti na celotnem območju treh pokrajin, še posebej v Beneški Sloveniji in na Videmskem in okrepitev kadrovske zasedbe.

Podtajnika Prodijske vlade Ettore Rosato in Miloš Budin sta obljubila pomoč, predvsem pa sta jasno povedala, da namerava Prodijska vlada začeti izvajati zaščitni zakon, ki pa ne sme biti razlog za nove delitve.

Miloš Budin je po srečanju povedal, da se sam zavzema za boljše sodelovanje z bližnjo Slovenijo, kot je tudi dejal, da zaščitni zakon za slovensko manjšino ne sme biti več osnova za volilne kampanje desnice, ampak mora postati sredstvo za grajenje demokratičnih odnosov v Furlaniji Julijski krajini.

Ettore Rosato pa je napovedal ponovno srečanje v jeseni, ko naj bi pregledali, če so se stvari glede zaščite premaknile z mrtve točke.

Foto JMP

mam za odprto mesto, odprto družbo, v kateri so jezikovne razliknosti obogatitev za vse." Na srečanju je tekla beseda o stanju slovenske narodne sku-

men dobrososedskih odnosov med Slovenijo in Italijo ter aktivnega čezmejnega sodelovanja. Skorajšnja odprava schengenske meje in uvedba skupne evropske

Prodijske vlade odpira zato novo poglavje tudi v odnosih do slovenske manjšine in pričakovati je takojšnji začetek izvajanja zaščitnega zakona, ki je obvisel

Alessio Stasi in Števerjanci (foto JMP)

Števerjanski župan Hadrijan Corsi, Alessio Stasi in msgr. Oskar Simčič (foto JMP)

G. Viljem Žerjal, g. Marjan Markežič in g. Anton Lazar polagajo roke (foto JMP)

Alessio Stasi in sestre iz Zavoda sv. Družine (foto JMP)

**13. NAVADNA NEDELJA - v Sloveniji
IZSELJENSKA**

Mdr 1, 13-15; 2, 23-24; Ps 29; 2 Kor 8, 7.9.13-15; Mr 5, 21-43

"Bog ni naredil smrti, on se ne veseli propada živega. Vse je namreč ustvaril za bivanje" (Mdr 1, 13-14).
Po modrosti, po pameti spoznavamo, kaj je prav in pošteno in kaj ni prav. A večkrat ne živimo po pameti. Ujeti smo v materialno. Ob Jezusovem umiranju na križu se veliki duhovniki, pismouki in drugi, ki ne poznajo samozatajevanja in ne ljubezni do Boga in do človeka, posmehujejo ter ga zaničujejo, rekoč: "No, ti, ki podiraš tempelj in ga v treh dneh postaviš, stopi s križa in se tako reši" (Mr 15, 29 nss). To je staro, a obenem tudi danes živo zlo, prežeto s hudobijo: "Če je namreč pravični res Božji sin, se bo zanj Bog zavzel... S sramotanjem in mučenjem ga preizkusimo, da bomo spoznali njegovo dobroto, da bomo

preverili njegovo potrpežljivost. Na sramotno smrt ga obsodimo, da bomo preverili njegovo potrpežljivost. Na sramotno smrt ga obsodimo, saj ga bo po njegovih besedah rešil Bog... Tako mislijo, a so bili zavedeni, ker jih je zaslepila njihova hudobija" (Mdr 2, 18-20; 21). Hudobija namreč ne zastari, pač pa vedno vodi v smrt.

"Toda Bog je ustvaril človeka za nepropadljivost in ga naredil kot podobo lastne izjemnosti. Smrt je stopila v svet po hudičevi nevoščljivosti, izkusijo jo pa tisti, ki sodijo v njegov delež" (v. 23-24).
Da živimo življenje v polnosti, ne zadostuje vera, pač pa je potrebno tudi življenje po veri. Dolžni smo namreč najprej slaviti Boga. Psalmist nas takole uči: "Dajajte Gospodu, Božji sinovi, dajajte Gospodu slavo in moč!" (Ps 29, 1).

Apostol Pavel seže še globlje in stvarno. Poučuje nas, da k veri spada tudi radodarnost do ubogih. Takole govori: "No, kakor ste v vsem nadvse bogati - v veri, v besedi in spoznanju, tako se izkažite tudi v tej miloščini" (2 Kor 8, 7). Saj vendar poznate milost našega

Gospoda Jezusa Kristusa. In poudarja enakost, pomoč tistim, ki so v materialni stiski (v. 14). Tu misli na Jeruzalemljane, ki so ububožali. Ljubezen do Boga in do človeka v stiski se namreč pokaže in dokaže kot dolžnost, ki človeka dviga na raven z drugimi. Za zgled daje Gospoda Jezusa Kristusa, ko piše: "Bogat je bil, pa je zaradi vas postal ubog, da bi vi obogatili po njegovem uboštvu" (2 Kor 8, 9).
Tudi drugje najdemo isto misel, npr. v listu Filipljanom: "Čeprav je bil namreč v podobi Boga, se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel podobo služabnika in postal podoben ljudem... je postal pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu" (Flp 2, 6-8).
Podobno govori apostol Jakob: "Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, nima pa dela? Mar ga lahko vera reši? Če sta brat in sestra gola in jima manjka hrane, pa jima kdo izmed vas reče: "Pojdita v miru! Pogrejte se in najejta!", a jima ne daste, kar potrebujeta za telo, kaj to pomaga? Tako je tudi z vero, če nima dela; sama zase je mrtva" (Jak 2, 14-1). Jezus, ki ljubi življenje, človeka, začne npr. pri

obsedencu v Geraški deželi, z očiščenjem v notranjosti ter z ukazom nečistemu duhu, naj gre iz človeka. Razlaga pravi, "da je obsedeni imel občutek, da ga obseda cela četa duhov. Obsedenost je torej huda, saj daje slutiti razpad duševnosti, razcepljenost osebe in občutje odsotnosti jaza v tem ubogem človeku" (Mr 5, 9). Jezus ozdravi tudi ženo, ki je krvavela že dvajset let. Dejal ji je: "Hči, tvoja vera te je rešila. Pojdi v miru in bodi ozdravljena svoje nadloge" (Mr 5, 34).
Obudi deklico od mrtvih. Ko govori, da deklica ni umrla, ampak da spi, se mu ljudje posmehujejo, saj je bila že mrtva. Tedaj jo Jezus prime za roko in ji reče: "Talita kum!", kar v prevodu pomeni: "Deklica, rečem ti, vstani!" (Mr 5, 39-43).
Jezus ljubi življenje. Obljubil je celo večno življenje vsakemu, ki živi po veri, saj je sam nedolžen šel v smrt in je tako smrt premagal, da bi mi živeli.
Božjo ljubezen do človeka nam oznanjajo te dni: prvaka apostolov Peter in Pavel, (29.6.), apostol Tomaž (3.7.), sveta brata Ciril in Metod (5.7.).

Z molitvijo na pot

Ponovno romanje v Medžugorje

Ob povabilu na romanje v Medžugorje so se nekateri razveselili, drugi pa vprašali, čemu ponovno v ta oddaljeni kraj. Medžugorje privlači zaradi edinstvenega molitvenega okolja in javnega izpovedanja vere, ki človeka ali romarja objame z vso močjo milosti, ki so jo deležni verni romarji. Letos, 24. junija, smo začeli obhajati 25. obletnico prikazanj lepe Gospe, kot so jo imenovali vidci, oz. Kraljice miru, kot je sama Gospa povedala o sebi. Če so pred 25 leti začeli romati v to hercegovsko mesto bolj zaradi radovednosti in tudi, če bi morda videli Gospo, prihaja sedaj v ospredje predvsem molitev in spokornost, kot je želela Gospa, ter posebno notranje doživetje, ki ga lahko vsak spozna, ko se na tem romarskem kraju udeležuje skupnih molitev in veličastne večerne sv. maše. V petek, 2. junija, smo se odpravili na pot z avtobusom, ki je zgodaj zjutraj odpeljal iz Rožne Doline pri Gorici. Več kot polovica romarjev je bila iz Slovenije, drugi pa z Goriškega in s Tržaškega. Žal, da se tega romanja ni mogel udeležiti zaradi zdravstvenih težav g. Darko iz Gorice, ki je glavni pobudnik in duša teh romanj. Zato je vodstvo romanja prevzel župnik g. Jože Markuža, njemu pa je pomagala ga. Anica iz Nove Gorice. Vse štiri dni, ki smo jih skupaj

preživeli, smo se čutili povezani med seboj kot ena družina. Tokrat res ni bilo nobenega nesoglasja ali nesporazuma med nami, temveč smo bili kot prvi kristjani "enega srca in enega duha".

Z molitvijo in pesmijo je več kot 600 km dolga pot hitro minila, da smo pred večerno sv. mašo srečno prispeli v Medžugorje. Sv. maša je vsakokrat nekaj posebnega, zlasti ker duhovniki, ki mašujejo, preberejo evangelij vsak v svojem je-

zasebnih hišah, kjer so bili domačini zelo gostoljubni in prijazni.

V soboto ob oblačnem vremenu smo se povzpeli na Križevac. Na tem hribu, ki je visok okrog 620 m, so domačini ob 1900-letnici našega odrešenja, leta 1933, postavili križ kot znamenje krščanske vere in s prošnjo, da bi jim Bog obvaroval poljske pridelke. Vsako leto jim je namreč toča uničevala dober del polja in s tem

na obronku Medžugorja, so se tudi ob tem križu dogajale čudne reči.

Na Križevac gredo vsi, verni in neverni, kristjani in pripadniki drugih verstev. Ob poti, ki je skalovita, polna kamenja in usedlin, so postavljene postaje križevega pota. Z molitvijo rožnega venca, s pesmijo in molitvijo križevega pota smo se počasi vzpenjali na vrh Križevaca, ko nas je za nekaj časa še obsijalo sonce. Toda kmalu so se začeli dvigati oblaki, ki so kmalu prekrili vse nebo in začelo je deževati. Spokorna molitev in dež nas je očistil vseh madežev na duši in na telesu.

Popoldne smo obiskali še "Cenacolo", tj. skupnost mladih fantov, ki se uspešno zdravijo od odvisnosti od drog po načrtu ustanoviteljice, redovnice sestre Elvire. Obiskali smo tudi Majčino selo, kjer je zavetišče zapuščenih in osirotelih otrok v oskrbi šolskih sester bosansko-hercegovske province, ki izhajajo iz matrne hiše v Mariboru.

Ob desetih zvečer se je začelo čiščenje Najsvetejšega do enajste ure; bilo je javljeno tudi celonočno čiščenje, ker je bila binkoštna sobota.

V nedeljo zjutraj smo se odpeljali k božjepotni cerkvi Marije vnebovzete na Širokem brijegu. Veličastno in mogočno cerkev so začeli graditi, na temeljih nekdanje cerkve iz leta 1846,

pred sto leti. To ozemlje je bilo skoro 400 let pod turško oblastjo. Frančiškanski redovniki so ohranili skozi vsa stoletja, kljub velikim žrtvam in težavam, močno katoliško vero. Zato so se nekateri hercegovski frančiškani odločili pred 150 leti, da sezidajo cerkev in sa-

mostan na Širokem brijegu. Pozneje so odpri tudi šolo in gimnazijo, ki je delovala do 2. svetovne vojne.

Komunisti-partizani so sklenili uničiti ta simbol in trdnjavo katoliške vere v Hercegovini, zato so 7. februarja 1945 ob treh popoldne pridrveli v samostan. Našli so trideset redovnikov, med njimi večino profesorjev, ki so poučevali na gimnaziji, dva redovna brata in šest novincev, ki so imeli od 19 do 22 let. Vse te so najprej zasramovali, nato jih silili, da bi pljunili na križ in ga poteptali, toda vsi so križ poljubili in izpovedali: Ti si moj Bog, ti si moje vse. Odgnali so jih zvezane pred bližnje brezno, jih postrelili tako, da so padli v brezno, nato jih polili z bencinom in zažgali. Več kot trideset let niso smeli ničesar javno govoriti o teh pokolih in niti jih niso smeli odkopati. Pozneje so njihove ostanke prenesli v cerkev. Neki mlad partizan, ki je bil priča tem zločinskim dejanjem, ko je videl, da patri odpuščajo svojim krvnikom z molitvijo in znamenjem križa, se je spreobrnul. Eden izmed njegovih sinov je postal duhovnik in hči redovnica. V Bosni-Hercegovini je bilo v letih 1942 do 1945 pobitih okrog sto redovnikov. Toda danes ima semenišče, ki ga je

ustanovil p. Jozo, veliko duhovnih poklicev. Cerkev raste iz krvi mučencev.

Popoldne smo obiskali tretjo ustanovo, ki je bila ustanovljena na željo Gospe-Kraljice miru, t.i. Oazo miru. Skupnost laikov, redovnikov in redovnic raznih narodov in jezikov, ki skušajo v sozvočju z naravo, kjer ne poznajo ne cigaret ne alkohola ne televizije ne radia ne druge moderne navlake, da bi zaživeli medjugorsko poslanstvo miru, v priateljstvu z Bogom in ljudmi.

Še nekaj časa je ostalo za nakup razglednic in spominkov ter rožnih vencev. Večerna sv. maša nas je duhovno okrepila. Zadnji dan smo imeli sv. mašo zgodaj zjutraj v slovenskem jeziku pri tamkajšnjih redovnicah. Nato smo se začeli vračati proti domu. S pesmijo in z molitvijo smo polepšali potovanje, zlasti je bilo zanimivo osebno pričevanje navzočih, kaj jih je npr. nagnilo, da so obiskali Medžugorje, in kakšno je bilo njihovo doživetje. Mnogi so bili že večkrat na tej božji poti. Vsekakor vsi smo se čutili duhovno sveži in pomlajeni. Hvaležni vsem, ki so pripravili to lepo in prijetno romanje ter z željo, da še kdaj poromamo skupno v Medžugorje, smo prišli v Gorico v večernih urah.

JM

Skupina romarjev na Križevacu

ziku. Tako prisluhneš božji besedi -kot ob ponovnih binkoštih- v slovenskem, angleškem, nemškem, češkem, slovaškem, madžarskem, korejskem, italijanskem, francoskem in španskem jeziku. Pri sv. maši je bilo še enourno posebno čiščenje sv. križa. Ves čas

povzročala lakoto in revščino. Toda, odkar so postavili več metrov visok betonski križ, potem ko so v znoju in trudu prinesli revni kmetje vse, kar je bilo potrebno za zidavo, niso imeli več toče. Od časa prikazovanj, v začetku na manjšem hribu Crnica v Podbrdu, to je

Popravek in opravičilo

Minuli teden nam jo je "tisti zlobni hudiček od tiskarskega škrate" še posebej zagodel. Doslej se še ni zgodilo, da bi nam računalnik kazal nekaj, da bi na sliki videli nekaj, a da bi potem v tiskarni postala ta slika malce drugačna. Pa se je. V pričevanju novomašnika Alessija Stasija se je zataknilo, saj je "digitalni svet" poskrbel, da je zmanjkal konec čudovitega razmišljanja, ki ga seveda sedaj objavljamo:

"Želim si, da bi zraslo še veliko duhovnih poklicev, ki jih tako potrebujemo. Hvaležen in srečen sem, da mi je Bog preko ljudi in dogodkov pokazal svojo pot in da sem prispel do tega velikega cilja ljubezni, ki je duhovniški poklic."

G. Alessia Stasija in bralce prosimo za razumevanje!

Duhovniki pomagajo vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

39 tisoč škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij po župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje.

Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov.

Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- Poštni tekoči račun št. 57803009
- Kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.sovvenire.it
- Bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- Neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji.

Prispevki so odtegljivi

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželnega in občinskega dodatka.

Ce želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, kliči brezplačno številko

Numero Verde
800.01.01.01

Kratke

Kulturni dom / Smeh ob ujedljivih branjevkah Vanki in Tonci

Letošnja, tretja izvedba trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo 2006, v organizaciji Kulturnega doma in sodelovanju zadruga Maja in drugih slovenskih ter italijanskih ustanov, se je sklenila s priljubljeno dvojico branjevk Vanke in Tonce. V torek, 6. junija, sta na oder goriškega Kulturnega doma postavili svoji stojnici z zelenjavo in sadjem, da je resnično zaživel izsek take tržnice, kjer kupci poleg sveže povrtnine lahko najdejo celo košaro novic s katero koli družbeno tematiko. Vanka in Tun'ca sta najprej v slovenščini, v sočni obarvanosti kraškega narečja razpredali svoja mnenja in poglede na dogajanje na vasi, v mestu in širšem družbenem okolju. Iz njunega klepeta se je izoblikovala podoba malega človeka in vse njegove mnoge vsakdanje težave, senčne, pa tudi manj številne srečnejše, sončne strani življenja. Odprto, brez dlak na jeziku so tudi v drugem delu svojega nastopa, kot Vendrigole in piazza Toia e Ucia, v italijanskem tržaškem narečju natrosile veliko zabavnih, a tudi z grenkobo prelitih ugotovitev o življenju v tem našem malem svetu, v katerem se sicer zrcalijo vsesplošne težave, stiske in tesnobe sodobnega človeka, ki mu zmanjkuje pristnih korenin. Kot že velikokrat sta Vanka in Tonca, alias Tatjana Turco in Ingrid Werk, ljubiteljski igralki, ki sta s svojo sproščenostjo in veščino v izvajanju ter naravnem daru improviziranja krepko prekoračili amaterski okvir igranja, z lahkoto osvojili tudi abonente Komigo. Zanje sta odbrali predstavo Smo jes't in ti vendrig'le na placi Vanka in Tun'ca, s katero sta s svojimi izvirnimi teksti in režijo slavili 20-letnico gledališkega ustvarjanja na odrskih deskah, pa tudi na televizijskih zaslonih.

Tako se je Komigo 2006 poslovil od svojih abonentov v prijetni družbi domačih ustvarjalck, ki znata povedati marsikatero resničnost pod krinko jezikavih, opravičljivih branjevk.

Izlet k slapu Savica

V četrtek, 15. junija, smo se otroci poletnega središča Srečanja in Izlivi udeležili izleta v čudovito naravo. Zbrali smo se že ob 7.15 pred novogoriško železniško postajo. Ob 7.35 smo z vlakom odpotovali do Bohinjske Bistrice, od koder smo se nato z avtobusom približali jezeru. Po eni uri hoje

smo končno prišli do kočice pri slapu. Prehodili smo še 553 stopnic in prišli do čudovitega slapa Savica. Bili smo na nadmorski višini 805m. Slap je visok 60m. Tukaj sta nam Tanja in Simon Peter brala verze iz Prešernove pesnitve Krst pri Savici. Šli smo zopet po lepi, senčni gozdni stezi do Bohinjskega jezera, kjer smo se tudi kopali, odpočili in se igrali. Nadihali smo se čistega zraku in pili svežo vodo. Po vsem tem lepem doživetju smo se utrujeni in zadovoljni vrnili domov. Veseli smo, da je bil prijeten in sončen dan in da smo bili v prijazni družbi.

Goriški vrtljak / Abonma Mali Polžek Zajček-glasbenik povsem osvojil malčke

Goriški vrtljak je v abonmaju Malega Polžka poravnal svoj dolg z malčki iz krminskega vrtca tako, da jih je tokrat izjemoma obiskal kar v vrtcu. V sredo, 14. junija, so namreč igralci gledališča Toneta Čufarja z Jesenic prišli k otrokom v vrtce gostovat z lutkovno igrico Korenčkova sonata. Prikupni glasbenik-zajček je s svojimi raznovrstnimi orff-glasbili vpletel v odsko igro malčke iz slovenske sekcije vrtca, pa tudi njihove italijanske vrstnike in učiteljice ter seveda tudi redovnice, ki vodijo italijanski oddelek. Veselje ob nenavadnem orkestru je bilo nepopisno. Ob simpatičnih dolgouhih lutkah niso manjkali niti sladki korenčki, ki so jih hoteli pokusiti prav vsi otroci. Zaradi tega je v predstavo vskočila še kuharica vrtca, ki je iz kuhinje prihitela s šopkom korenja. Slastne korenčke so ob prikupnem zajčku grizli tudi tisti otroci, ki običajno sploh ne marajo te oranžne korenine.

Mrzla rosa, ostra kosa Rada travca se kosi...

V slikovitem okviru na trgu pred cerkvijo v Podgori se bo v soboto, 1. julija obnovila stara slov. košnja. Kosci so svoj čas odhajali na travnik že on trih jutraj in tudi prej, saj se je mokra trava laže kosila in delo je šlo laže od rok. Po obilnem zajtrku na kmetovi domačiji so mladi fantje in moške začeli s košnjo. Kosili so v skupinah, v dolgih ravnih vrstah, vsakih dvajset korakov so si nabrusili kose in vsi istočasno ... Fant ali mož, ki je zadel večkrat ob kamen, je bil deležen nasmeha in zafrkovanja s strani deklet. Grabljice so prinesle na senošet poseben čar. V senošetih so se odvijale prave ljubezenske igre osvajanja, ljubosumja, zabave; otroci so se kotalili po travi, se skrivali, starejši so pripovedovali zgodbe. Vsa njihova doživetja je spremljalo petje. Zvečer so posušeno travo odpeljali domov in praznovali so ob zvokih harmonike.

Nekdanjo košnjo, zabeljeno s hudomušnostjo nam bodo prikazali mladi igralci PDP: Dana, Irena, Ivana, Tina, Sara, Tamara, Aljoša, Jurij, pevci solisti: Kristina, Sabina, Ivo, David, skupina Akord, otroci otroškega zborčka kot pevci in igralci. Na harmoniko bo sviral sam dirigent Mirko špacapan. Prireditev je sestavila in režirala Lidija Jarc, otroke pripravila Katja Bandelli. Gost večera bo zbor Laurino iz Bocna. Toplo vabljeni.

SCGV E. KOMEL Snovanja 2006

Pestri biserčki Glasbenega mozaika

V četrtek, 15. junija, je tokrat v goriškem auditoriju je potekal tradicionalni zaključni nastop učencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel. Pod naslovom Glasbeni mozaik so se predstavili mlajši in starejši učenci, da bi ob koncu šolskega leta prikazali razvejanost dejavnosti naše glasbene šole. Ta večer iz ciklusa letošnjih Snovanj ni bil tematsko izoblikovan. Že sam naslov pa je izdal glasbeno pestrost, ki so jo na večeru predstavili mladi glasbeniki in gibčne baletke s plesnega oddelka šole.

Med večerom so si na odru sledile bodisi solistične kot skupinske skladbe. Pevske skupine so se prepletale s komornimi sestavi. Nastopile so tudi mlade plesalke plesnega

Foto Bumbaca

oddelka, ki so zaplesale na moderno glasbo Morocan roll. S programa je bilo z lahkoto razbrati raznoliko ponudbo glasbenega centra. Pri-

komaj stopajo v glasbeni svet. Ti so izvedli krajše solistične skladbe. Uvodnemu delu je sledil nastop otroškega šolskega zbora, ki je zapel dve pe-

reditev se je delila na šest delov, pri katerih je bilo vidno stopnjevanje zahtevnosti izvedenih skladb. V prvem delu so se predstavili najmlajši glasbeniki, ki

smi, ljudsko Delajmo delajmo zlata kolesa in Vodopivčevo Kekčevo pesem. Potem pa je na odru zavladal ritem. Poleg omenjenega plesa so baletke nastopile tudi v skupini. Mladi izvajalci so nam ponudili Šostakovičovo koračnico in Dungenov Bogie wogie. Ritmičnim melodijam so sledile bolj umirjene in zahtevnejše skladbe za komorne sestave. Po skupinskih skladbah so bili na vrsti mladi solisti. Vsak je s svojim glasbilom pokazal, kakšen napredek je dosegel med šolskim letom. Prireditev je zaključil že znani pianist Simone Peraz, ki nam je ponudil tri skladbe F. Chopina.

Tudi na SCGV Emil Komel se uspešno končuje šolsko leto. Na šoli je več kot 320 učencev in preko 35 profesorjev. Že iz teh podatkov lahko zaznamo pomembnost Centra za naš prostor. Kljub finančnim težavam zmora glasbena šola vsako leto uresničiti vrsto zanimivih prireditev, ki nedvomno bogatijo goriško kulturno življenje.

Martin Devetak

Športno združenje Olympia Ponovno odprta skateboard šola

Športno združenje Olympia je v ponedeljek, 12. junija, ponovno odprlo skateboard šolo. Šola poteka od ponedeljka do petka od 17. do 18.30 na igrišču telovadnice SZ Olympia na drevoredu XX. septembra. Vreme nam do sedaj ni še pomagalo – saj se po dežju in lužah "skejtarji" ne da, v šolo pa je letos vpisanih kar 15 fantov, ki se pod

vodstvom strokovnjaka, društvenega trenerja/tekmovalca Mihe Vogrinčiča pridno učijo tako osnovnih kot nadaljevalnih trikov te zahtevne panoge. Vsi morajo imeti ščitnike za komolce in kolena ter seveda čelado. Zaključek tečaja je predviden konec tega tedna (23. junija), ker pa je zanimanje za skateboard šolo veliko, imajo odborniki društva

namen "skejterjem" podaljšati učenje vse do konca meseca junija.

Informacije nudi Damijana Češcut na tel. 335 5952551.

Damijana Češcut

SZ OLYMPIA

Vadba za predšolske otroke GYMPLAY

Športno združenje Olympia je letos ponovno in že šesto leto po vrsti priredilo vadbo za predšolske otroke GYMPLAY v društveni telovadnici na Drevoredu XX. septembra v Gorici. Dejavnost, ki se je začela že konec meseca septembra, je obiskovalo sedemnajst malčkov, v telovadnico pa so prihajali ob torkih in petkih med 15. in 16. uro. Društveni kombi se je v spremstvu pomožnih vadiateljic

Veronike Vizintin, Valentine Kristančič, Marije Jussa in trenerke Damijane Češcut z dovoljenjem Didaktičnega ravnateljstva Gorica dvakrat tedensko odpravil najprej v vrtce v Rupo, v Štandrež, nato v Pevmo in v

mesto. Starši, ki se zavedajo, da je vadba predšolskih otrok, gibanje, sploh življenje v družbi zelo pomembno, pa so poskrbeli za pot domov. Vsi so se bolj ali manj pridno pripravljali na vse prikaze dela, ki so bili tudi v tem šolskem letu večkrat pripravljeni mamicam, očkom in ostalim prijateljem in sorodnikom, vendar tudi za te najmlajše pripadnike športnega združenja Olympia je prispel čas za zaslužene počitnice. V drugi polovici meseca junija se je namreč zaključila vadba tudi za to skupino, in sicer s še zadnjim prikazom tega, kar so se v letošnjem šolskem letu naučili in seveda z obljubo... "nasvidenje septembra meseca"! DC

Snovanja 2006

Amadeus ali božanski Mozart

Poezija izraža nekaj neoprijemljivega, nadzemskega in Mozart je znal s svojo glasbo opisovati božanske veličine. Človeštvu je zapustil neprecenljivo bogastvo, njegova genialnost zaživi vsakič, ko zazvenijo note njegovih skladb. Ob dvesto petdeseti obletnici rojstva in v letu, ki mu je posvečeno, se mu je s koncertom, v nedeljo 25. junija, v cerkvi sv. Ivana v Gorici, poklonil simfonični orkester ArsAtelier. Solisti in orkester so, pod

občuteno taktirko dirigenta Marca Feruglia, poslušalce razveselili z odlično izvedbo treh cerkvenih skladb ter zaključili z eno najbolj znanih skladateljevih simfonij. Po uvodni Sonati za cerkev v C duru, za orgle in orkester, je solistka Julija Kramar s svojim izrazitim sopranom zapela Ergo interest. Quadre superna, recitativ in ario za sopran in orkester. Izvrstna je bila tudi izvedba sopranistke Renate Vereš Klančič, ki je zapela veličastni Exultate, jubilate, motet za sopran in

orkester v štirih stavkih, Exultate, jubilate, Fulget amica dies, Tu virginum corona ter Alleluja. Koncert je sklenila mogočna Simfonijska št. 36 »Linz« v C duru s štirimi stavki, Adagio-Allegro spiritoso, Andante, Menuetto in Presto. Mozartova glasba je zazvenela v vsej svoji polnosti in lepoti, s prehajanjem od nežnih, žametnih tonov, do strastne, bohotne zvočnosti. Mladi skladatelj, čudežni otrok, je bil sposoben s preprosto, melodijo izraziti vse. Ravno v tem je njegova genialnost, biti dojemljiv vendar nikoli banalen. Njegove skladbe so vedno direktne, izrazite, s svojo eklektičnostjo je znal vanje združiti najrazličnejše značilnosti melodij, ki jih je spoznaval na svojih številnih

potovanjih. Nemogoče je zaobjeti veličino njegovega dela in oceniti vpliv, ki ga je imel s svojimi skladbami. Lahkotno rokokojsko glasbo je spremenil v harmoničen in mogočen klasični slog. Kljub uporabi kompleksnih struktur, pri najintenzivnejših, ekspresivnih delih, je znal ohraniti spontanost, neponovljivo milino. Mozartova glasba brez konca navdušuje poslušalce in izvajalce, ki se vsakič na novo združujejo v orkestre, komorne skupine, zборе, da ob njej uživajo. Tako je tudi z orkestrom ArsAtelier, kjer lahko profesionalni glasbeniki, študenti in profesorji skupaj igrajo iz veselja do glasbe.

Katarina Brešan

Cerkev Sv. Ivana v Gorici / Biserna maša msgr. Cvetka Žbogarja

Hvala in Bog Vas živi!

Tako je vzkliknil goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, potem ko se je po mogočni zahvalni pesmi ob ra-

se izrazi, in zato je zaželel "dober šestdeseti"! Nato je skupaj z biseromašnikom podelil slovesni blagoslov.

je namreč počastila tudi farnega zavetnika sv. Janeza Krstnika. Prav na tega velikega Jezusovega predhodnika in glasnika, edine-

dostnem pozvanju zvonov nepričakovano prikazal v prezbitariji župnijske cerkve Sv. Ivana v Gorici, da bi še sam čestital msgr. Cvetku Žbogarju ob njegovem biseromašnem slavlju. Prav zato, ker g. nadškof pozna skromnost msgr. Žbogarja, ga je presenetil z nenapovedanim obiskom in iz srca dejal, da se mu je prišel zahvaliti za vse, kar je plemenitega, dragocenega napravil v teh šestdesetih letih mašništva, ko je vzgojil celo vrsto semeniščnikov in dijakov, podelil množico prvih obhajil, poročil veliko parov, krščeval in pospremil vernike v večnost. Msgr. Žbogar ob svojem opravljenem delu lahko z mirnim srcem reče, da njegova duša hvali Gospoda, mi pa se moramo zahvaliti Bogu za njegov duhovniški dar, saj vemo, da je dandanes imeti duhovnike res ogromen božji dar. Msgr. Žbogarju se je zahvalil tudi za vse to, kar je dal naši narodni skupnosti, in pozval prepolno cerkev mladih, odraslih in starejših vernikov, naj ohranijo vero, saj le tako bomo še živi, drugače bomo v sedanjosti resničnosti kot skupnost izginili. Hudomušno, kot le g. nadškof zna, je še pristavil, da mu nihče ni povedal, kako naj

Biserna maša, pri kateri sta so-maševala p. Mirko Pelicon, župni upravitelj pastoralnega središča, in šandreški župnik, Karel Bolčina, in katero je z ubranim petjem požlahtnil cerkveni pevski zbor s Kapele-Kostanjevice pod vodstvom Petra Piriha, je bila v nedeljo, 25. junija, ob desetih v cerkvi Slovenskega pastoralnega središča. Za to priložnost jo je skrbna gospa Jolanda Turus okusno okrasila z belim in rumenim cvetjem, na cerkvena vrata pa pripela svetoivanski venček iz drobnih rumenih cvetic. Naša cerkev je na ta dan obhajala dvojno slavlje, sočasno

ga svetnika, čigar rojstvo in smrt praznuje Cerkev, se je v svoji homiliji navezal msgr. Žbogar. Janez Krstnik je imel pomembno vlogo na prehodu iz Stare v Novo zavezo. Oznanjal je krst spokornosti in krstil je samega Odrašenika, on, ki je nosil ime "Bog je milostljiv". G. Žbogar je poudaril pomembnost in enkratnost vsakega rojstva, saj slehernik mora opraviti neko svojo nalogo na tem svetu. Po zgledu sv. Janeza Krstnika moramo kazati na Kristusa, ki ga žal premalo poznamo, saj ga namreč ne vidimo tam, kjer je najbolj pričujoč: med potrebnimi na duši in tele-

su. Pozval je, naj izpričujemo božjo ljubezen in vero, da je Kristus naš Gospod in Odrašenik. Svoje razmišljanje je končal s citiranjem psalmista in njegove zahvale Bogu ter z besedami sv. Avguščina: Tvojemu usmiljenju izročam svojo preteklost, sedanjost Tvoji ljubezni, prihodnost pa Tvoji previdnosti.

P. Mirko Pelicon je g. Žbogarja nagovoril v imenu vernega občestva rekoč, da ima "meniško srce", usmerjeno v bistvene vrednote življenja, zato mu je strnjeno povedal, da ga ima duhovniža zelo rada in mu izroča v zahvalo in spomin sliko goriškega slikarja Andreja Kosiča s simboličnim motivom in knjigo papeža Benedikta XVI. Uvod v krščanstvo. Msgr. se je zahvalil za darilo in izjavil, da je bil v teh 22 letih v duhovnosti le božji služabnik.

Mi pa dostavljamo, da nam je bil svetel zgled, kako naj živimo kot kristjani. Njegove prodorne misli so nam bile zmeraj kot zvezda vodnica v medlosti vsakdana. To bi lahko potrdili tudi študentje slovenskega učiteljskega, na katerem je dolga leta poučeval in bil podpravnatelj. Pridne roke župljanov so pripravile v senci velike cedre prigrizek, da so verniki v prijetni družbi lahko nazdravili biseremu slavljenju, kateremu je čestitala tudi najstarejša izmed prisotnih, gospa Marija Sever. Čestitkam in zahvali za očetovsko ljubezen se pridružujeta tudi uredništvo in uprava Novega glasa.

Iva Koršič

Obvestila

Feigllova knjižnica bo v poletnem času, od 26. junija do 8. septembra, odprta vsak dan razen sobote, od 8. do 16. ure. Zaprtja pa bo za dopust od 7. do 25. avgusta.

Darovi

Za kip msgr. dr. Kazimirju Humarju: Anica Žibernik, Vrtojba, 50,00 evrov.

Cestitka

Draga Barbara! Veselo dobrodošlico ti izreka radoživa družina najmlajših z Valerišča. Vida, Mira, Ivan in Miha. Pridružujejo se jim sveta tudi starši in sorodniki.

Sožalje

SZSO Gorica izreka iskreno sožalje ob boleči izgubi dragega moža in očeta Romana gospe Heleni, Milkotu, Nikotu in Alenki. **Mešani pevski zbor** Lojze Bratuž globoko sočustvuje z Nikom Di Battistom in s svojci ob prerani izgubi očeta Romana, ki je bil tudi sam dolgoletni pevec tega goriškega zbora.

Slovenska skupnost izreka iskreno sožalje Milku Di Battistu in družini ob izgubi dragega očeta Romana.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 30.6. do 6.7.2006)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo

97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 30. junija (v studiu Andrej Baucon): Z Andrejem v poletje med popevkami, polkami in valčki. - Zanimivosti in obvestila.

Ponedeljek, 3. julija (v studiu Andrej Baucon): Pop poletje z Andrejem. - Poletni listi včeraj in danes. - Zanimivosti in rubrike. **Torek, 4. julija** (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 5. julija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Zlatorog in staro izročilo. - Izbor melodij.

Četrtek, 6. junija (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

Mariji Ferletič izrekamo iskreno sožalje ob izgubi drage mame

Uredništvo Novega glasa

Svojcem pokojnega Romana Di Battista izrekamo iskreno sožalje

Uredništvo Novega glasa

Ob izgubi drage mame izrekata iskreno sožalje

MARIJI FERLETIČ

deželni svetnik

Mirko Špacapan

in stranka

Slovenske skupnosti

SKPD F.B. SEDEJ in

celotna števerjanska župnijska skupnost

izrekata ženi **HELENI**,

sinovoma **MILKU** in **NIKU** ter hčerki **ALENKI** globoko sožalje ob izgubi dragega moža in očeta Romana Di Battista.

Sožaljem se pridružujejo števerjanski župan in odborniki, občinski svetovalci SSK ter števerjanska sekcija SSK.

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA in PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

vabita na

predvajanje diapozitivov o **Armeniji**

posnetih na potovanju, ki ga je organiziral Novi glas

Četrtek, 6. julija 2006, ob 20.30

Štandrež, spodnja dvorana župnijskega doma Anton Gregorčič

SKPD F.B. SEDEJ IZ ŠTEVERJANA organizira

36. FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE "ŠTEVERJAN 2006"

Prvi tekmovalni večer v petek, 7. julija 2005, ob 20.30

Drugi tekmovalni večer v soboto, 8. julija 2005, ob 20.30

Finalni del v nedeljo, 9. julija 2005, ob 17.30

Števerjanski festival je čisto preprosto treba doživeti!

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Akcija za kip Simona Gregorčiča v Gorici

Odbor Slovenske konzulte pri goriški občini, Slovenske kulturno gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, Zveze slovenske katoliške prosvete, Zveze slovenskih kulturnih društev, Kulturnega centra Lojze Bratuž in Kulturnega doma sporoča, da bo v drugi polovici oktobra letos prišlo do postavitve doprsnega kipa Simona Gregorčiča v goriškem Ljudskem parku, ki ga je izdelal Silvan Bevčar.

Odbor se je odločil za akcijo zbiranja finančnih sredstev in poziva ljubitelje "goriškega slavčka", da prispevajo v ta namen. Sredstva se zbirajo v jutranjih urah v prostorih Kulturnega doma in Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Slovenski prvoobhajanci z župnikom Vojkom Makucem v Sovodnjah

Snovanja 2006

Zadnje srečanje v okviru glasbenih prireditev Snovanja 2006, ki jih prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice, bo v **petek, 7. julija**, in sicer v dvorani Pokrajinskega muzeja na Goriškem gradu ob 20.30 z naslovom Glasbene afinitete. Prireditelji v obetavni najavi pišejo: "Hitri življenjski ritmi, naporen delovni urnik, družinske obveznosti, pa vendar zmorejo Komelovci tudi trenutek zbranosti ob razbiranju novih partitur. Kaj lepšega kot prijateljevanje ob glasbi?"

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

Gledališče pod zvezdami

Poletno srečanje manjšinskih gledaliških skupin iz Avstrije, Italije, Slovenije in Madžarske ŠTANDREŽ, IGRIŠČE OB ŽUPNIJSKI DVORANI OD 28.6. DO 15.7.2006

■ Ponedeljek, 10. julija, ob 21. uri

Gledališka skupina KPD Planina Sele - Koroška Marcel Achard *Odkritosrčna lažnivka*. Režija Franci Končan

■ Četrtek, 13. julija, ob 21. uri

Beneško gledališče Čedad Jean Anouilh (priredba Marina Cernetig) *Orkester*. Režija Marjan Bevk Fred Frinton - L. Gariup *Večerja za enega*

■ Petek, 14. julija, ob 21. uri

Trio cabarettistico Trigemini - Manzano "Muri di ridi" o "Sganassa" (nuovo spettacolo)

■ Sobota, 15. julija, ob 21. uri

Gledališka družina iz Porabja (Madžarska) Miki Roš *Male vojne*

V primeru slabega vremena bodo predstave v župnijski dvorani Anton Gregorčič POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES in KONFERENCA ZA ITALIJO SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA v sodelovanju z ZVEZO VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO in s KROŽKOM ANTON GREGORČIČ

vljudno vabita na

PROSLAVO

OB 15. OBLETNICI SAMOSTOJNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE in

OB 15. OBLETNICI USTANOVITVE SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

ki bo

v petek, 30. junija, ob 19. uri

v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, Drevored XX. septembra 85

Slavosni govornik: dr. Dimitrij Rupel, zunanji minister Republike Slovenije

Program bodo oblikovali: pihalni orkester Goriška Brda

- MePZ Podgora pod vodstvom dirigenta dr. Mirka Špacapana

- Alessandra Schettino, sopran

- Neva Klanjšček, klavir

Povezovala bo: Martina Valentinič

PREDSEDNIK SSK dr. Boris Pleskovič

PREDSEDNIK SSK-ITALIJA Marjan Terpin

Mors tua, vita mea. Antika je bila v svojem ljudskem izročilu zelo cinčna, ni kaj. A bila je tudi zelo realistična. Očitno je vedela, kako stvari potekajo. Naravna selekcija. Ja, od osmine finala dalje ni več šale. Nater ali ven. Zmaga ali takojšnja povratna karta za prvo letalo za domovino. Neizprosno, a vendar.

Prve povratne letalske vozovnice Prva ugodna žrtev omenjene logike je bila nekdanji spektakular-

Pot na nogometni Olimp vse bolj strma Kljub vsemu bo jutri nov dan!

nu Ronaldu (če mladega bočnega nogometaša po poškodbi do takrat ne bodo postavili na noge) in Decu (zaradi rdečega kartona). Proti najbolje organizirani vezni vrsti na svetu se bodo morali Portugalci odpovedati do-

sti v taktiki napadanja. Naenkrat pa se je proti ne ravno nepremagljivi Mehiki argentinski stroj ustavil. Mladi Argentinci so hudo občutili psihološki pritisk in velika pričakovanja, ki jih je domača in širša javnost polagala nanje. Talent le ne more biti ključ za rešitev vseh težav, očitno pa je v tekmi z Mehiko odklenil prava vrata pravemu nogometašu. V podaljških so se Argentinci rešili vseh skrbi po zaslugi nogometne čarovnije. Maxi Rodriguez je izven kazenskega prostora

pred štirimi leti v Koreji izločil s pomočjo sodnika Byrona Morena. Spopad z Avstralijo je torej za številne Italijane, ki so se udeležili potovanja v Korejo in na Japonsko, imel priokus maščevanja. Lippi je s svojo postavitvijo nekoliko prese-

Relief 1.0/ David Beckham Na desnem boku kot v starih časih

Genialnost in (karakterna) nepredvidljivost. To je kapetan angleške reprezentance. Najboljši maneken na nogometnih igriščih, najbolj oboževan žogobrac v rumenem tisku. Hkrati pa izvrstno desno krilo v angleški tradicionalni postavitvi s 4 sredinskimi igralci. Že res, da se Beckhama mnogi

prisluži rdeč karton. Anglija je tekmo sklenila z možem manj na igrišču in kljub dobri predstavi izpadla.

David Beckham pa je danes kape-

tan angleške izbrane vrste. Z Lam-

spominjajo po tem, da je ženo varal z različnimi žajčicami in da je pred osmimi leti priznal, da rad nosi bokser in spodnje hlačke, na katerih so upodobljene Spice girls (pri njih je pela žena Victoria). Angleški nogometni privrženci se bodo dalj časa tudi spominjali, kako jih je prav na SP leta 1998 pustil na cedilu: v osmini finala si je zaradi nešportnega obnašanja

pardom, Gerrardom in Coleom sestavljata verjetno najboljšo vezno vrsto na SP-ju. Po desnem boku je še vedno genialen (le zakaj tega ne razumejo tudi v Madridu, kjer mora Beckham igrati pred obrambo), njegovi predložki v kazenski prostor in prosti strel pa so še vedno najboljši na svetu. Za podrobnejše informacije vprašajte ekvadorskega vratarja...

Plusinminus

+ Lucas Podolski je v trenutku postal prva zvezda nemškega nogometa. Sam je v osmini finala z dvema goloma premagal Švede. Podolski je v tem trenutku ponos vseh Nemcev. Podolski je res najbolj nemški od vseh reprezentantov, kar jih je v zgodovini premogla nemška reprezentanca (seveda skupaj s svojim napadalskim kolegom, Miroslavom Klosejem). V tem trenutku sta Miroslav Klose in Lucas Podolski simbola nemške državne enotnosti.

- Ruski sodnik Ivanov je pripomogel, da se je tekma osmine finala med Nizozemsko in Portugalsko spremenila v wrestling. Najprej je bil pretirano popustljiv in ni kaznoval številnih grobih prekrškov, v nadaljevanju pa je kartone vlekel na dan kot za stavo. Tekma se je sklenila s 4 rdečimi in z rekordnimi 16 rumenimi kartoni. Tekma je bila med 70. in 85. minuto dobrih 12 minut popolnoma ustavljena zaradi prerekanja, kreganja, brcanja in obdelovanja s pestmi. Tyson bi bil na to ponosen.

na Nizozemska. Van Bastenova enajsterica je v boju (ali natančneje v mesarskem klanju) s Portugalsko podlegla. Nenavdušujočo igro tulipanov je kaznoval Mainche, ki je sklenil lepo skupinsko akcijo. Nizozemci bodo ob vrnitvi deležni hudih kritik, Van Basten pa verjetno trenersko ne bo preživel naslednjih nekaj tednov. Nizozemci so plačali hud davek na neizkušenost svoje ekipe, a to obravnavamo posebej. Portugalci so sicer zmagali, a so morali tudi sami za to plačati zelo visok davek. V četrtfinalu se bodo morali proti Angležem odpovedati dvema bistvenima graditeljema igre, Cristia-

na Nizozemska. Van Bastenova enajsterica je v boju (ali natančneje v mesarskem klanju) s Portugalsko podlegla. Nenavdušujočo igro tulipanov je kaznoval Mainche, ki je sklenil lepo skupinsko akcijo. Nizozemci bodo ob vrnitvi deležni hudih kritik, Van Basten pa verjetno trenersko ne bo preživel naslednjih nekaj tednov. Nizozemci so plačali hud davek na neizkušenost svoje ekipe, a to obravnavamo posebej. Portugalci so sicer zmagali, a so morali tudi sami za to plačati zelo visok davek. V četrtfinalu se bodo morali proti Angležem odpovedati dvema bistvenima graditeljema igre, Cristia-

ra na prvo žogo zabil gol pod vratarjevo prečko. Pekermanu je odleglo: če bi ga namreč izločili nogometno neuki Mehičani, bi ga ob vrnitvi v domovino čakala podobna usoda, kakršna bo Nizozemca Van Bastna. Maradonovi rojaki so se z velikimi težavami prebili v četrtino finala, kljub temu da so bili veliki favoriti. Podobno bi lahko označili italijansko tekmo proti Avstralcem. Azurri so se ponovno srečali z Guusom Hiddinkom, ki jih je

tok pravo odrešenje. Že takoj po tekmi pa se je pojavila prva velika dilema: kako bo Italija igrala proti Ukrajini v obrambi. Gotovo bo zaradi rdečega kartona odsoten Materazzi, zelo negotova je tudi usoda Nesteri, ki se je poškodoval proti Češki. In v četrtfinalu najnevarnejši nasprotnik ne bo povprečni in širši javnosti neznan Viduka, ampak nekoliko bolj uveljavljeni Ševčenko, ki bi iz poznavanja italijanskih branilcev z lahkoto v trenutku diplomiral.

Vse bolj presenečajo Nemci, ki so bili pred SP-jem vredni omembe samo zato, ker so organizatorji mundiala. Z lepo igro dejansko presenečajo ves svet. Nazadnje so v dvajsetih minutah brez težav premagali talentov polno Švedsko (napadalna trojica Ibrahimović - Larsson - Ljungberg), največje razočaranje letošnjega poletja. V četrtfinalu jih čaka epski dvoboj z Argentinci. Pot do slave je zelo strma. Kljub vsemu bo jutri (oz. po tekmi) tudi za Nemce nov dan! Z nogometom ali brez njega.

stran pripravil Andrej Čermic

Relief 2.25/ Marco Van Basten Uveli oranžni tulipani

Eden najboljših napadalcev v zgodovini nogometa se je preizkusil tudi na trenerskem stolčku. Nič novega, sploh ne na Nizozemskem. Tam skoraj vsi bivši nogometaši zaplavajo v trenerske vode. Poleg Belega labo-

da je na SP-ju vodil matično reprezentanco. Pričakovanja so bila seveda velika, ker so Nizozemci navsezadnje le Nizozemci. Selektor se je pred prvenstvom odločil za zelo drzno potezo. Doma je pustil številne uveljavljene ase in veterane s Clarenceom Seedorfom, Andyjem Van der Maydenom in Royom Maakayem na čelu. Stavil je na reprezentanco mladih in še ne uveljavljenih nogometašev. Ena od redkih izjem, nizozemskih asov na SP, je bil Ruud van Nistelrooy. Da bi se ne izneveril svoji politiki, je napadalca Van Basten ob prvi tekmi za življenje ali smrt (osmi-

da iz Utrechta (tako so Van Basten imenovali v njegovem obdobju v Milanu) so se na trenerski stolček posadili še Gullit, Rijkaard in Ronald Koeman.

Van Basten je imel težko nalogo,

na finala proti Portugalcem) pustil na klopi. Rezultat je bil katastrofalen, Portugalci so porazili Nizozemce, kljub temu da so bili večino tekme z možem manj na igrišču.

Relief 3.33/ Maxi Rodriguez Gooooooooooooooooooooo!

Novo odkritje svetovnega nogometa. Sam je Argentinec v podaljških rešil pred peklom loterije enajstmetrovk proti Mehikanom. Dosegel je estetsko popoln zadetek. Težko je verjeti, da bo kdo zabil

Veron, Kily Gonzales, Walter Samuel) in v Nemčijo pripeljal mlado ekipo. Podobno kot Van Basten in njegova Nizozemska. Ampak, s pomenljivo razliko: Argentinci so (doslej) bili uspešni. Maxi Rodriguez je s svojim super zadetkom postal simbol Pekermanove Argentine. V predtekmovalnem delu je dosegel 2 gola, odločil je osmino finala in postal tako kandidat in vroče ime za prihajajočo poletno kupoprodajno bor-

lepšega. Maxi Rodriguez je druga plat reliefa, ki smo ga izklesali v gornjih vrsticah. Argentina je, tako kot Nizozemska, zelo mlada ekipa. Selektor Pekerman je doma pustil številne prve violine (Javier Zanetti, Sebastian

zo. Argentinci so se proti Mehikanom pretirano namučili in se pokazali v malo drugačni luči kot proti ŠČG: niso bili več uničujoči stroj, ki je pokopal Srbe. Hvala Bogu, da je bil na pravem mestu Rodriguez!

Ko nogomet ni samo nogomet...

"Ghooool, ghooool, ulele-ulele, ullele-ulele, ghola, ghooool!" se je kar naenkrat zaslislalo veselo kričanje iz sosednjega stanovanjskega bloka, iz katerem živi poleg Kitajcev, Neapelčanov, Rusov, Venetov, Ukrajincev, Furlanov in Hrvatov tudi številna arabska družina iz Maroka.

Ni se zgodilo v Berlinu in ne v Parizu ali Londonu, ampak v Terzu, vasi pri Ogleju in sam sem sedel pod utico na vrtu, neznačajna vročina poletnih dni me sili, da pod uto berem dnevno časopisje Šele zvečer, ko pridem domov z dela.

Poklical sem hčerko Tino in jo prosil, naj pogleda na drugem programu RTV Slovenija, kdo igra v Nemčiji. Iz dnevne sobe mi je prišla takoj povedati, da so Tunizijci zabili gol Špancem.

Žena me je veselo pogledala, ko sem se namuznil, in dodala, da imam prav, ko trdim, da je nogomet več kot samo šport.

"Tako vsaj veva, kako se reče po arabsko голу, ne!" sem rekel bolj sebi kot njej.

"Pa saj bi lahko vprašal Lukca, kako se reče, ko pa se vsak dan igra z Mohamedom, Ejšo in Išlesom," je odvrnila, ker se najin sin in sosedov Andrejček lahko igrata samo s tremi arabskimi otroki, Furlani svoje namreč tiščijo za ograjami svojih hiš.

Osupla sva bila z ženo tudi zato, ker matere treh arabskih otrok nisva še slišala v treh letih izreči niti ene same besede, vedno je visoko zgoraj v stanovanju, skoraj nikdar ga ne zapusti, tiha je in mirna, iz stanovanja gre samo z možem, vedno oblečena v arabska oblačila z ruto na glavi, vedno za njim z otroki.

Njen vzklík "Ghola, ghola!" je bil vzklík vseh Arabcev, ki pa so samo pol ure kasneje naravnost pretresljivo molčali, Španci so namreč Tunizijce namazali in mi smo imeli pod vrtno utico tišino, nobenega veselja ni bilo iz arabskega stanovanja.

Pravzaprav lahko mirno sedim pod uto, ko igrajo v Nemčiji nogomet, in poslušam sosede. Hrvaški zidarji, ki so sosedi Arabcev, so mi s svojimi sočnimi psovskami povedali vse, kar si mislijo o njihovih nogometaših in trenerju, tudi oni so molčali do konca tekme, ko so potegnili telefončke in začeli na balkonu svojcem na Hrvaško psovati trenerja njihove vrste....

Ko pa Italija igra, no, ja, takrat se ponudim ženi, da bi lahko šel kaj kupit v market; vem, da takrat ni nobene vrste in ne nobenega avta na cesti.

Huronsko tuljenje in živalsko trobljenje naznani celemu svetu zmago "azzurrov", tribarvnih italijanskih zastav pa je toliko, da bi ubogi Bossi zares ponorel, ko bi jih videl.

JUP

Knjižna novost

Jože Zdravc / Na meji dveh svetov

(Iz Porabja, Kanalske doline in Beneške Slovenije, Založba Družina 2006). Malo knjig je napisanih s takšno ljubeznijo, občutkom za temo, čas in prostor, kot velja za esejistične potopise iz Porabja na Madžarskem, Kanalske doline in Beneške Slovenije. "Na meji dveh svetov" je najnovejšo delo salezijanca, slovenista in pisatelja Jožeta Zdravca,

do nedavnega tudi kulturnega urednika katoliškega tednika Družina. Tri pokrajine z roba slovenskega narodnostnega ozemlja so avtorja privlačevale dolga leta, in v tem času je nastalo veliko reportaž za tednik Družina, osebnih spominov in zapisov. Knjiga je večdelna, kajti vsaka pokrajina ima svoj prostor za esejistično-literarno besedilo, popestrjeno s fotografskim in dokumentarnim gradivom. Pred nami zaživi cela vrsta duhovne narave ter galerija znamenitih osebnosti. Z veliko zavzetostjo avtor Jože Zdravc na začetku knjige razmišlja o Porabju, tem koščku ob tromeji Slovenije, Avstrije in Madžarske. S pričevanji in številskimi podatki zapiše, kako težko se v teh vaseh, stisnjenih ob rečici Rabi in okoliških gričih, ohranjajo zadnji ostanki slovenske govorice, kulture in zavesti. Po padcu režimov na obeh straneh meje se asimilacija ni ustavila, to ugotavlja tudi pisec pričujoče knjige. Pomemben drugi del knjige je namenjen kar širokemu pasu na obeh straneh slovensko-italijanske meje – Benečiji, Režiji in Kanalski dolini. Avtor nas popelje od Trbiža, Svetih Višarj pa vse do Tarčmuna, Čedad in drugih krajev. Tudi tukaj ostaja kritičen opazovalec dogajanja skozi čas, neposredni pričevalec nekaterih dogodkov in premišljevalec o razmerah in ljudeh. Eden tistih je na primer Ivan Trinko, vsajen v širšo slovensko zavest in Benečijo še posebej, ali številni duhovniki kot Paskval Gujon in Mario Gariup, pa profesorica Živa Gruden, ustanoviteljica slovenskega šolstva v Špetru Slovenov.... Naj omenimo zares le nakatere, sicer predolgo ne bi bilo konca naštevanju resnično zaslužnih ljudi, od izobražencev do preprostih prebivalcev z zahodnega slovenskega etničnega roba. Na meji dveh svetov, realnih okoliščin in notranjega podoživljanja se giblje avtor v svoji najnovejši knjigi. Pred nami je dragoceno bogastvo, posredovano v esejistični obliki, neposredno, s strokovne plasti poznavalsko, z literarne pa ravno prav ljubeče vzneseno. / Peter Kuhar

Simon Gregorčič ob 100-letnici smrti

"Priatelj" senci tvoji je enak,
ki zvesto za teboj se vije,
dokler ti sreče sonce sije;
a ko se pripodi oblak,
ko sonce ti zagrne mrak,
se tudi "senca" tvoja skrije!

(«Priatelj» in senca)

GRUPPO
KB
1909
GRUPPINA

RAZPISUJE

NAGRADNI LIKOVNI NATEČAJ
OKNO V SVET

Prireditelji vabijo vse mlade umetnike
naj se prepustijo kreativnosti in
sodelujejo na nagradnem natečaju.

Oddaja izdelkov je predvidena do
08.07.06 na naslov: »Kulturni dom«
ul. Brass 20, 34170, Gorica

Pravilnik in informacije natečaja:
www.kb1909.it

Prof. Milanu Bekarju v spomin

Bohem

Gorica, 13. junija 1966. Spoznam ga, ko začne poučevati na slovenskem klasičnem liceju v Gorici. Med njegovimi učenkami je bila tudi Mirjam, ena mojih sester. Polstoletno bivanje v New Yorku je letos pretrgala za vedno. Spet je doma in v bližini goriškega pokopališča, kjer ima njen pokojni soprog svoj zadnji dom tik Otona Muhra, svojega svaka.

Zunaj žge poletje, v gostišču kamnite zgradbe hlad. In mir v popoldanskem premoru. Stalni gostje so še v primežu lastnih delovnih in poklicnih obveznosti, priložnostni pa na tem koncu Gorice bele vrane. Mednje sodi tudi profesor Milan Bekar, samo zame Bohem. Tako sem ga bila prekrstila zavoljo njegove značilne zadržanosti, ko hodi po cestah in ulicah, kot bi živel na kakšnem samotnem, neobljudenem otoku. V šoli se prelevi kot noč v jasno jutro.

Pri njem se razred ne dolgočasi, celo živahno sodeluje. Priljubljen kot profesor, kot zasebnik razumljen. Višješolci vedo, da ljubezen ni mačji kašelj; s sabo nosi težave, boleče, kot je razočaranje.

Obojestranska simpatija med Boemom in damo z Livade, uspešno modistko s salonom na Seminarjski v Gorici, se ni razvila niti v platonično ljubezen, kaj šele, da bi ju privedla v zakon. Zakonski sopotnik dame z Livade bi moral biti ne le izobražen, ampak tudi svojemu stanu primerne zunanje urejenosti, skratka, dnevno skrbno obrit in eleganten. V tem je profesor Bekar pri izpitu padel. Eleganten poletni kostim, elegantni sandali, pa brez nogavic? To vendar ne gre! mi pojasni zahtevna modistka, ko некоč kupujem pri njej prozorno tkanino za šolsko ročno delo.

Brezdelje izkoristim za prebiranje izbora Cankarjevih črtic v francoskem prevodu: Ivan Cankar, PAGES CHOISIES, v izdaji Učitelj-

ske tiskarne, Ljubljana 1931; prevod S. in J. Jeras.

Vstopi profesor Bekar. Praznih rok? Z aktovko, zvesto družico. Sediva si nasproti v lokalu brez točilne mize in s televizorjem na visokem stojalu. Pred Boemom skodelica kave, kozarec vode.

-Pisal sem vaši Mirjam in priložil dve poeziji, ki naj bi ju v angleškem prevodu poslala Ameriški domovini v objavo. Nič: vsebinsko neprimerni. Zmig ramen; v gibih glave in v

vedna, me je nadlegovala, dokler je nisem znala na pamet. Česa vsega ne pove!

-Na Dvoru sva. Mlada, sama, dva angela varuha z nama, na mizi poslednja ciklama; a meni se hoče le duše balzama.

Med citiranjem je Bohem ves čas v svojem notranjem svetu. Po vrnitvi v stvarnost, me bistro pogleda:

-Se vam je kaj zablistilo?

-Pa še kako! Bršljanski, NEBEŠKA SREČA.

-V Mladiki je bila na isti strani kot začetek vaše pripovedi LEPOTA IN ŽIVLJENJE... Lepota! ponovi vzneseno. -Le kaj bi brez nje?! Vidna in nevidna, slišna in ona v

kiparske umetnosti, je Lepa mladem Bekarju, novincu, odpirala vrata v bogastvo lepote ljubljanskih cerkev. Odtlej lahko reče s Prešernom: Po cerkvah tvojih hodil sem, Ljubljana...

-Vedno bolj pogrešam duhovno vez, kakršna se je bila spletla med mano in tisto zlato dušo. Ne za objavo, samo zanjo sem bil napisal poezijo AKORD. Ko jo prebere, si pritisne listič na srce in se mi, solzna od ganotja, zahvali... s prvim in zadnjim poljubom.

Nekaj trenutkov podoživlja opisani prizor. Na obrazu sproščeno, oči svetleče.

-NEBEŠKA SREČA je odsvit duhovne svetlobe in topline tistih dragocenih let v beli Ljubla-

Klasični licej v šolskem letu 1964/65; profesor Bekar, peti z leve

ironičnem nasmehu zgovorna pojasnitev negativnega uspeha. Požirek iz skodelice, dolitje vode. Gibi počasni, kot bi vmes razmišljal kaj posebno zahtevnega.

Že dobro leto nosi na plečih šesti križ. Stesan iz trdega lesa raznolikih izkušenj z lastne življenjske večpostajne poti, križ ne more biti lahek.

Saj sama vem, je dejal, ko mi je našteval kraje svojega poučevanja pred prihodom v Gorico, da šolniki nimamo korenin, dobimo jih šele s staležem, sicer smo danes tu, jutri tam.

-Nocoj je tako tiho z menoj, poslušam lepe duše šepetanje, nocoj si mi navdihnili sanje, jesenske noči zvezdnat pokoj.

Pesem poznam. Globoko izpo-

poeziji, prozi. Poživlja nas, nam bogati duha. Brenka na srce. Vzbuja navdihe. Poraja lepo z lepim.

Nocoj mi razodevaš skrivnosti, lepote onstranske zarje, nebeške sreče za samotarje, zadosti je bilo življenja, zadosti.

Lepote rad bi večne zrl...

"Če boš ti prej kot jaz umrl, molila bom, nosila rože na grob..."

"Če ti umrješ prej, nasujem ti pesniških podob.- O, Lepa, da bi jaz umrl prej kot ti, saj je lepše pesniti v večnosti."

Lepo, dekle bogate duhovnosti, je bil spoznal med študijem slavistike, germanistike in filozofije na univerzi v Ljubljani. Zasvojen na z ljubeznijo do slikarstva in

ni. Mirjam mi je bila z melosom svoje govorice nekakšna budilka spominov na Lepo in na nevidno bogastvo, ki sem ga bil od dekleta prejel.

Tiho vstane.

-Tud Mirjam piše pesmi. Ne veste? ga začudi moj presenečeni pogled.

Pospremim ga do praga. Stopa počasneje kot sicer: nevidni križ je Bohemu iz leta v leto težji.

Ko zavije v nekdanjo ulico Contrada del Cristo, profesorja Milana Bekarja vidim zadnjikrat. Samski, brez svojcev, brez ljubeče osebe.

Komaj začnem z nadaljevanjem Cankarjeve črtice Quatrieme station, že pride prvi gost z ukazom: -Alo, karte na mizo! Bova vrgla briškolo.

Zora Saksida
Gorica, junij 2006

Hit paviljon v Novi Gorici

Oseben pogled Mirelle Brugnerotto na svet

V novogoriškem Hit paviljonu razstavlja italijanska slikarka Mirella Brugnerotto. Rojena leta 1957 v kraju Roncade pri Trevisu, živi in dela v Olmi di Treviso. Po končanem Državnem umetniškem liceju je študirala na Accademia di Belle Arti v Benetkah in diplomirala pri profesorju Carmelu Zottiju. Sedaj je na akademiji predstojnica katedre za dekoracijo. Od leta 1998 je tudi kuratorka oddelka za mlade umetnike na beneški akademiji, v okviru Pregledne razstave "Hicetnunc", ki jo organizira A.Bertani v S. Vito al Tagliamento. Leta 1986 se je s svojimi deli predstavila tudi na XLII. Bienalu v Benetkah.

Razstavljene slike, večinoma precej velikega formata, prese-

nečajo s svojo izvirnostjo in dinamizmom. Vsebinsko in slogovno zelo zanimive, odpirajo

izredno osebno pogled na današnji svet, potrošniško družbo. Skrajni materializem je priveden do absurda, da že pomeni reakcijo in kritiko samega sebe. S svojim pikrim, ironičnim slogom je umetnici uspelo učinkoviteje podati sporočilo, ki ga je že sredi prejšnjega stoletja skušal posredovati Pop Art. Nemogoče je opustiti povezave s to umetniško smerjo in obenem opaziti očitne razlike, saj je ameriško gibanje poudarjalo anonimnost, plosko in frontalno upodabljanje, serijskost, ukinjalo je osebni slog, individualnost ter se na koncu nekako izrodilo. Mirella Brugnerotto teži ravno v nasprotno smer. Z zavračanjem ponavljanja in pasivnega sprejemanja išče originalnost,

svojevtrstnost. Razni gospodinjski pripomočki in kuhinjski aparati iz industrije, serijske proizvodnje, zaživijo v vrtočavih iskrivih kompozicijah. S hitro, mrzlično potezo čopiča, jedkimi toni tempere in zelo grafičnim, skoraj stripovskim pristopom se spreminjajo v individualna bitja s svojim notranjim zagonom. Preneseni so v drugo dimenzijo, prostor se krči in širi kot v znanstveni fantastiki, stroji, avtomati izgledajo hitre vesoljske ladje, ki se sukajo nad nezemeljsko lunarno pokrajino – krožniki in sladicami v izložbah trgovin. Istočasno pa ogromni sušilniki za lase brenčijo naokoli kot povečane, na pol kovinske žuželke, ki nas vprašujoče opazujejo.

Virtualna realnost Mirelle Brugnerotto ima neke vrste notranjo logiko, organizirano. V njej vlada originalnost, domišljija je energično na oblasti. Popolnoma se predaja izstopajoči ekspresivnosti. Kljub nakopičenosti in prepredenosti nešteti linij pa ne pride do zmešnjave, slike so vsakič razpoznavne, jasno pripovedne s svojevtrstnim ritmom in ne glede na sanjski svet, je nemogoče spregledati ostrega, jasnega sporočila.

Katarina Brešan

Kratke

Vprašanje svetnika Špacapan

Deželni svetnik SSK Mirko Špacapan se sprašuje, zakaj SKGZ ni povabila Slovenske skupnosti na srečanje na Opčinah za NE ob referendumu.

Krovna organizacija, kot je SKGZ, ne sme in ne more pozabiti na slovenske volilce SSK, ki spadajo med njene člane, in teh ni malo, kot pri tržaški SKGZ dobro vedo.

Poleg tega je prav, da slovenska narodna skupnost išče skupne točke v političnih izbirah, odločitev za NE pa je danes zadeva vseh strank, ki so vključene v levo sredino in podpirajo vlado Romana Prodijsa. Slovenska skupnost bi zato morala biti prisotna s svojim predstavnikom med govorniki na srečanju SKGZ na Opčinah, da bi se soočile z navodili in odločitvijo za NE vse komponente slovenske manjšine.

Interes vseh Slovencev je, da se volilci podajo na volišča in podprejo NE ob referendumu, ki ima širši politični pomen in predstavlja prvo resno preizkušnjo za Prodijsa in njegovo vlado.

DSI / Nov roman Irene Žerjal

Po ustvarjalnem molku štirinajstih let je profesorica Irena Žerjal izdala pri Mladiki nov roman Kreda in hijacinte. Na običajnem ponedeljkovem kulturnem večeru v Društvu slovenskih izobražencev, ki je bil 19. junija, je novo knjigo priljubljene umetnice predstavila profesorica Marija Cenda. Zgodba je razpeta med dvema vasema v okolici Trsta, v katerih prebivalstvo doživlja še zadnje udarce druge svetovne vojne in se naposled začne prilagajati novi politični ureditvi, in Ljubljano, kamor se glavna junakinja Verka odpravi na študij. Verka doživlja svoje otroštvo med vojno, ki združuje slovenske vaščane v prizadevanju za doseg boljšega življenja, potem pa postane protagonistka usodnih povojnih dogodkov v svoji ožji in širši domovini.

Roman ni avtobiografski, jasno pa je opaziti pripovedno vnetje, ki jo avtorica uporablja, ko se nanaša na svoje izkušnje. Irena Žerjal sicer piše v tretji osebi, a kljub temu iz lastne perspektive. Tudi v tem delu ohranja tiste značilnosti, ki zaznamujejo in odlikujejo njeno prozo: lirčnost, čustveno toplino, pa tudi značajnost in izvirnost. Kot je na večeru poudarila profesorica Marija Cenda, je Žerjalovi uspelo najtopleje opisati domači mikrokosmos. Iz odlomkov romana, ki jih je

IRENA ŽERJAL

KREDA IN HIJACINTE

prebrala Nadjia Roncelli, so prisotni lahko spoznali več trenutkov, ki so oblikovali življenje Irene Žerjal. Spomine na babico, začetek pouka, srednja šola, matura, študij v Ljubljani, razne delovne izkušnje, gledališče, sodelavce, prijatelje in prijateljice, ljubezensko vez s političnim ozadjem in še bi lahko naštevali.

Sama avtorica pa je posvarila pred tem, da bi jo enačili z njeno junakinja Verko. "Junakinja je preživela meni podobno usodo – je opozorila Žerjalova – kajti hočem kot avtorica biti verodostojna. Če pa želim to doseči, moram določene stvari črpati iz osebnega življenja." Kot je v spremni besedi zapisala Ester Sferco, "spremljamo v romanu njeno otroštvo in doraščanje v domačem matriarhalnem zavetju, v vasicah Prutovci in Šance, ko kot bistra deklica opazuje ljudi in sodi o dogodkih. Izobražuje se in razvija svojo kritično osebnost s samostojnim pogledom na svet. Med njenim tržaškim šolanjem spoznavamo mesto in družbo iz prvih povojnih časov ter Slovence, ki so postali 'zamejski' in se še kar naprej borijo za svoje pravice. Prepojena z ideali se junakinja s kandidovskim pristopom odpravi na študij v Ljubljano, kjer nova resničnost butne vanjo s svojo krutostjo in nehumanostjo".

Kar je prisotne na ponedeljkovem večeru še najbolj zanimalo, pa je bila razlaga naslova, ki ni ravno običajen. "Moje življenje – je razložila avtorica – je bila stalna izbira med kreda in hijacinto. Kreda sem uporabljala kot profesorica, zato mi je pomenila vsakdanji boj za preživetje, hijacinte pa predstavljajo umetniško ustvarjalnost, kajti ti cvetovi so izredno nenavadni in skrivajo v sebi kot neko nedotakljivo enigma." / Metka Kuret

Slovenska manjšinska koordinacija / Prvi sestanek po bruseljski izkušnji

"O sebi bomo sami odločali, brez zunanjih vmešavanj"

Foto IG

Prva seja SLOMAKA – Slovenske manjšinske koordinacije – po obisku v Bruslju je potekala na sedežu Slovenske kulturno gospodarske zveze. Predsednik manjšinske koordinacije, Rudi Pavšič, je poudaril, da "je prav začeti sestanek s tem dogodkom, ki je bil odmeven v vseh smereh, saj so manjšinski predstavniki v parlamentu izpostavili problematiko manjšin in vzpostavili relacijo med državami, v katerih živijo manjšine." Pavšič je namreč mnenja, da je potrebno "čim več evropskega mišljenja" pri reševanju manjšinskih vprašanj.

Predsednik je namreč povzemal misli vseh ostalih predstavnikov slovenskih manjšin, ko je čestital slovenski državi, ker bo v kratkem "vstopila v evro-sistem z najboljšim spričevalom". Dovolj je, da prelistamo tuje časopise in prisluhnemo ostalim medijem, saj so vsi pozitivno ocenili slovenski proces na poti uvedbe evro-deviz. To bo gotovo dobra vstopnica za Slovenijo, ko bo čez nekaj mesecev prevzela predsedstvo Evropske unije. Manjšine pa se bodo z matično domovino pobliže srečale že 6. julija, ko bo slovenski parlament gostil posvet o Slovincih v za-

mejskih in o njihovem odnosu do Slovenije. To bo gotovo priložnost, da manjšine razkrijejo svoje poglede glede zakona o Slovincih zunaj meja in po svetu, ki ga je DZ izglasoval pred nekaj meseci. "Zakonu je treba sedaj dati določeno usmeritev oz. pravo popotnico." Pri tem je Pavšič dejal, da manjšine pričakujejo kar nekaj odgovorov od Sveta za manjšine, ki po zakonu velja "za omizje, okrog katerega se odločajo prioritete in izbire"; to telo je pravi gonilni motor celotnega zakonskega procesa. Njegova sestava gotovo ne bo lahka, saj je interesov več od razpo-

ložljivih mest. Ravno zato si SLOMAK prizadeva pridobiti javno-pravni status, da bodo lahko njegovi predstavniki zastopani v Svetu. Le tako bo lahko Slovak bolj konkretno deloval v prid manjšinskim skupnostim, npr. glede finančne podpore, ki jo slovenska država namenja za-

mejsvom. Državni sekretar Zorko Pelikan je dejal, da se vlada zavezuje za zahtevnosti sestave tega organa, a da ga namerava v čim krajšem času udeležiti, sicer ne na škodo kvalitete. Po mnenju sekretarja Pelikana zakon končno zagotavlja tudi pravno in finančno osnovo v odnosih med različnimi slovenskimi manjšinami in matico. Pavšič je glede SLOMAKA še dodal, da se bodo njegovi voditelji sestali jeseni na dvodnevnem notranjem sestanku na Madžarskem, kjer bodo pogledali in suvereno premislili o prihodnjih skupnih izzivih, o javno-pravni funkciji manjšinske koordinacije in o notranji organiziranosti SLOMAKA. "O sebi bomo sami odločali, brez zunanjih interferenc", je dejal Pavšič in omenil, da bo SLOMAK na Madžarskem vzel v razmislek tudi prošnjo Skupnosti koroških Slovincih Bernarda Sadovnika, ki je pred časom zaprosila za vstop v manjšinsko koordinacijo. Novinarsko srečanje je sklenil predsednik SSO, Drago Štoka, ki je slovenski državi čestital ob 15-letnici njenega obstoja.

IG

BAMBIČEVA GALERIJA Razstavlja Marco Faganel

Brda, zrcalo duše in obratno

Do 4. julija bo goriški likovnik Marco Faganel razstavljal v Bambičevi galeriji na Opčinah (od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure). Razstavo z naslovom Odstiranje so odprli v četrtek minulega tedna ob prisotnosti številnih gostov tako iz Goriške kot Tržaške. Veliko je bilo tudi Marcovih prijateljev, kar priča o neposrednosti njegove značaja, ki se na poseben način odraža v njegovih umetninah. Kot je poudaril Saša Quinzi, likovni kritik, ki je občinstvo uvedel v skrivnostni Faganelov umetniški svet, so slikarjeve umetnine zadnjih dveh let posredno zrcalo briške magmatske narave. "V Brda zahajam vsaj enkrat ali dvakrat na teden", nam je povedal umetnik, ki je sicer po rodu Kraševac. "Briške griče res globoko doživljam. Včasih prespim tudi pri prijateljih, jutraj pa me zbudiijo merjasci. Brda so

'lažja' kot Kras, v njih odseva tudi moj značaj", nam je povedal Faganel, ki je najmlajši v družini priznanih likovnikov. "V najnovejših delih je postala podoba Brd še bolj abstraktna" in dobiva dvodimenzionalno učinkovitost, saj narava raste iz podlage, vanjo se ne pogloblja. "Vzvalovanim briškim gričem, ki še ostajajo v središču njegove pozornosti, se sedaj pridružujeta Vipavska dolina in Notranjska s Cerkljanskim jezerom, ki s svojo različno morfologijo prostora zahtevata tudi nov

slikarski pristop in izpostavlja drugačne vrednosti Faganelovega dela", se pravi, gre za motrenje notranjega doživljanja krajine. "Zaman bi v teh vedutah iskali krajevno noto, kakšno točko, ki bi nudila oporo pri razpoznavno-

modrini vodne gladine." Prstene barve se s tonsko modulacijo prepletajo s hladnimi in toplimi modalitetami. Narava ni opojna, "nagovarja nas v tihoti." Krajina ostaja navsezadnje skrivnost, ki se nam polagoma razkriva, "saj

Foto IG

sti prostora", je dejal likovni kritik, in dalje: "Na platnih ni nič opisnega, kaj šele anekdotičnega. Samo skrbno izbrane barvne note izzvenijo na zamolklo rjavih zemeljskih brazdah ali na zeleni

se v njej zrcali umetnikova duša", je sklenil Saša Quinzi. Za glasbeni utrinek sta poskrbela kitarist Dario Viviani in pevka Lara Puntar.

IG

KRIŽ Slomškov dom

Praznik župnijskih zavetnikov svetih apostolov Petra in Pavla

Ko je kulturna manifestacija z naslovom Kriški teden, ki ga je priredilo domače društvo Vesna, odpela zadnje note, se je v kraški vasi, ki s čudovite lege zre na Jadransko morje, začelo drugo vaško praznovanje ob prazniku župnijskih zavetnikov svetih apostolov Petra in Pavla. Osrednji dogodek bo gotovo 29. junija, ko župnija praznuje svoja zavetnika. Pred praznikom je župnija imela tridnevno duhovno pripravo z nagovorom in priložnost za sveto spoved. V

nedeljo, 2. julija, pa bo ob 9. uri v župnijski cerkvi potekala slovesna peta sveta maša, nakar bo sledila velika procesija po celi vasi. Sodelovali bodo tudi nabrežinska godba, domači cerkveni pevski zbor in domača mladina. Prireditelji vabijo vsa vaška društva, obenem tudi sponzorje, da bo po končani verski slovesnosti v Slomškovem domu prijateljska družabnost za vse sodelavce, pevce in godbenike ter tudi za vse tiste, ki želijo pridružiti se. Župnijski kriški teden se je

pričel že v soboto, 24. junija, ko je v Slomškovem domu domačinka Anica Pahor odprla svojo antološko razstavo. Umetnico je predstavila kritičarka Magda Jevnikar, ki je dejala, da je tovrstna razstava "za vsakega umetnika pomemben mejnik: gre za pregled opravljenega dela, za pogled nazaj in za nekakšen obračun." Iz velikega števila del se je morala umetnica odločiti za izbor najboljših, za tista dela, ki ji tudi čustveno pomenijo največ. "Na samem začetku so bile kera-

Foto IG

mike, nato risbe prefinjene natančnosti, kasneje jo je ustvarjalna sla privedla do gnetenja glin z željo po izpovedovanju lastnih doživetij s potrebo po posredovanju globoko občutenih idealov." Jevnikarjeva je srž umetniškega izražanja osredotočila na naravo, na njeno navezanost na tradicijo, na

spoštljivi odnos do trdnega dela prednikov in na vero v neminljive vrednote bivanja. "V središču njenega občutljivega doživetja stvarnosti je vedno človek, a skoraj nikoli kot posameznik. Praviloma namreč nastopajo v njenih delih, naj gre za kiparske ali slikarske stvaritve, skupine podob, ki so velikokrat povezane v družinsko skupnost." Umetnica ustvarja iz pristne potrebe, da bi nas nagovorila. Razstava v Slomškovem domu jasno izpričuje, da je Anica Pahor dosegla svoj cilj: "ob pozornem doživetju njenih del se v nas sproži razmišljanje in ob globokem estetskem doživljanju začutimo, da odhajamo z razstave drugačni", je sklenila Magda Jevnikar.

IG

OZ LADJICA Devinski vrt ustvarjalnosti

Lutka je edina neživa stvar, ki lahko postane živa!

Ko smo prisluhnili magnetofonskemu posnetku, v katerem je mentorica lutkovne delavnice Jelena Sitar govorila o letošnji izvedbi pobude Devinski vrt ustvarjalnosti, ki ga prireja OZ Ladjica, so nam najprej kanili v ušesa otroški igrivi glasovi udeležencev. Dojeli smo tako, da lahko lutke tudi v današnjem tehnološkem svetu očarajo najmlajše: zato je bilo vprašanje, ali so lutke dandanes otrokom še vseh, odvečno.

“Mislim, da ni stvari, ki bi lahko lutko nadomestila. Lutka je mrtvi predmet, dokler ji otrok ne vlije

Foto IG

povedala Sitarjeva. “Glavnina skupine je v primerjavi z lanko ista. Letos smo se odločili, da bomo delali na enem samem projektu in ne na kopicah iger, kot smo to storili lani. Morda so nekateri udeleženci pričakovali, da se bomo kaj več igrali, pa smo manj časa investirali v izdelavo lutk, nekaj več pa v igro na sceni. Skušali smo

sli, bi takole povedala: lani je bil srž delavnice propedeutika, se pravi uvod v lutkarstvo, letos pa poskus dela na projektu.” Kdaj ste prvič prišli v stik z lutkarskim svetom? Ali se še spominjate vaše prve lutke? “Prvič sem se z lutkami seznanila v otroških letih. Ko sem imela tri leta, sem se namreč igrala z nekim ‘krikcem’: to je bila kupljena lutka iz klobučevine. Prvo lutko sicer, ki sem jo igrala za občinstvo, je bil ‘klukec’: to je bila terapevtska lutka, ki sem jo igrala na balkonu za otroke na

pravljate letošnjo predstavo?

“Skupino pripravljamo z začetnimi vajami, ki bi jih lahko imeli za neke vrste ogrevanje. Pri delu z otroki ga redno uporabljamo. Člani skupine so si med sabo vedno

različni in zato rabijo različne vaje, da se docela vpeljejo v sistem dela. Povedati gre, da so v skupinah tudi otroci, ki težje delajo. Gotovo najraje igrajo malčki, ki jim je igra itak pri srcu, ki so namreč tako temperamentni, da se znajo uveljaviti. So pa tudi vaje, ki gradijo skupino kot kolegijsko celoto. Mentor od časa do časa namreč dojame, kakšen način dela je v določenem trenutku potreben in kako se lahko delo razvije v prihodnje. Take vaje so pravzaprav priprava za delo v skupini: če so v tej posamezniki z močno

življenja. Lutka je večna igra: prve primerke tovrstnih predmetov so našli že v prazgodovini. Lutka je edina neživa stvar, ki lahko postane živa”, nam je povedala izkušena mentorica, ki se že od nekdaj ukvarja z vzgojo otrok na podlagi čarobnih lutkovnih kretenj.

Letošnja izvedba je bila po številu udeležencev bolj uspešna kot lanska. Na sedežu devinskih zborov je minuli teden 14 otrok iz Devinskega vrta ustvarjalnosti in okolice s tančico črnega in belega materiala lastnoročno prekrivalo sita oz. cedila, da bi pripravilo glavne junake za zaključno predstavo, ki je slonela na zgodbi o črno-belem mucu. Junak zgodbe je namreč črni muc, ki se je rodil v družini belih muc, ki ima zato hude psihološke težave zaradi svoje barve, kljub temu da so ga družinski člani itak sprejeli. »Gre za zgodbo, ki nas uči, kako drugačnost ni ovira, a priložnost za nova izkustva in sodelovanja«, nam je povedala mentorica, s katero smo se pogovorili še o posebnostih letošnjega Devinskega vrta ustvarjalnosti. “Prva novost je letos v tem, da so otroci eno leto starejši”, nam je

Foto IG

namreč dojeti, kaj lutka sploh je: po petih dneh vaj niso lutke bile še animirane v klasičnem smislu, saj smo želeli raje začutiti, kaj je pravzaprav igralski problem v komunikaciji z lutko samo. Hoteli smo tako snovati podlago za nekaj, kar bi lahko nekoč bila predstava. Če bi povzela svoje mi-

dvoščiču v četrtem razredu osnovne šole. Bil je pisatelj Lojze Kovčič, ki me je pravzaprav profesionalno uvedel v lutkarstvo. V Ljubljani je imel lutkarsko skupino v svojem studiju, nakar sem se odločila za študij na ljubljanski gledališki akademiji.” Na podlagi katerih iger oz. vaj pri-

osebnostjo, se mentor mora odločiti za take vaje, ki spodbujajo medsebojno sodelovanje. Pri nas ni selektivnih skupin, ampak vsak igra po svojih zmoglostih, od najmlajših do najstarejših. Lutka je idealno sredstvo za socializacijo.”

Igor Gregori

Obvestila

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda iz Trsta vabi na proslavo sv. Cirila in Metoda v nedeljo, 9. julija 2006, ob 17.30 v svetišče na Vejni. Bogoslužje bo vodil goriški novomašnik g. Alessio Stasi. Peli bodo Združeni cerkveni pevski zbori iz Trsta, k sodelovanju so vabljeni skavti in narodne noše. Vabljeni vsi častilci sv. bratov, člani ACM in verniki s Tržaškega, z Goriškega in iz Slovenije.

Društvo Rojanski Marijin dom in Misijonski krožek vabita na srečanje z misijonsko sestro Agato Kociper salezijanko, ki je že 23 let v misijonih v Amazoniji (Brazilija). Svoje delo bo prikazala z diapozitivi v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli 29), 8. julija 2006, ob 17. uri. Toplo vabljeni! **V Društvu** slovenskih izobražencev bo v ponedeljek, 3. julija, zadnji večer redne društvene sezone. Zbrali se bomo na družabnem srečanju o bližnji Dragi ter načrtih za prihodnjo sezono. Začetek ob 20.30.

Rizarna

Vsakoletna sveta maša v spomin na žrtve nasilja

“Viharje, proti katerim se je moralo človeštvo boriti”, misel pokojnega papeža Janeza Pavla II., vzeta

vremenu se je zbralo lepo število vernikov, ki so se z molitvijo spomnili na tragedijo druge svetovne vojne, na tiste, ki so

iz ene od njegovih knjižnih del, je bila vezna nit pridige msgr. Vinka Lapajnetja iz koprške škofije, ki je skupaj z msgr. Marijem Gerdolom, dušnim pastirjem Slovenskega pastoralnega središča daroval vsakoletno sveto mašo v spomin na žrtve tržaške Rizarne in na vse žrtve druge svetovne vojne v nedeljo popoldan v istoimenskem taborišču. Kljub vročemu poletnemu

žrtvovali lastna življenja za lepši in svobodnejši svet, ali pa so postali žrtve krematorijskih peči v koncentracijskih taboriščih. Občuteno popoldne je oplemenitila doživeta pesem združenega pevskega zbora Zveze cerkvenih pevskih zborov pod vodstvom Edija Raceta. Berila sta prebrala Igor Švab in Jana Barba. Sveti maši je sledil še blagoslov vseh žrtev.

Sv. Ivan / Praznik župnijskega zavetnika

Kulturni večer društva Marij Kogoj

Svetoivansko društvo Marij Kogoj je v četrtek, 22. junija, uspelo v enem samem kulturnem večeru združiti likovno, glasbeno in besedno umetnost. V Marijinem domu v ul. Brandesia so namreč počastili delovanje treh zamejskih ustvarjalcev, pesnika in pisatelja Miroslava Košute, ki letos proslavlja sedemdesetletnico, umetnice Megi Uršič Calzi, ki je razstavljala svoje imenitne mozaike, ter harmonikarja Aleksandra Ipavca, ki je s svojim instrumentom mojstrsko povezoval likovne trenutke z literarnimi utrinki. Če ostanemo pri umetniškem kodu, bi lahko povedali, da je bil četrtkov večer pravzaprav pomemben kamenček v mozaiku praznovanj svetoivanskega zavetnika. Uvod v župnijsko slavje je bil namreč nastop komornega zbora Ave, ki je v soboto, 17. junija, nastopil v župnijski cerkvi. Povedati gre, da je koncert omogočila podpora Slovenske prosvete in Zadržne kraške banke z Opčin. Vrh župnijskega praznika pa je bil v nedeljo, 25. junija, s slavnostno procesijo, kateri je sledila slovesna sveta maša, ki jo je daroval domači župnik Milan Nemas.

ZALOŽBA MLADIKA Nova knjiga Milana Gregoriča

Razpotja, izbire, spopadi na miniranih tleh

Greenko je takrat, ko se mora človek odločiti, da napiše svojo avtobiografijo zaradi afere, ki so jo nekateri vneli zato, da bi diskreditirali življenjsko delovanje avtorja na javnem prizorišču, češ da “s svojo publicistično dejavnostjo dezinformira javnost in ogroža sožitje”. To se je namreč zgodilo istrskemu kulturnemu delavcu in publicistu Milanu Gregoriču, ki je svoje nelagodje glede odzveza Kocjančičeve

nagrade zilil v knjigo z naslovom Razpotja, izbire, spopadi. Daleč od tega, da bi bila knjiga, ki je pred nedavnim izšla pri tržaški založbi Mladika, zgolj sredstvo ‘samooobrambne’ poteze, je publikacija predvsem potepanje po življenjskih izkušnjah moža, ki mu ne bo žal “za račune, ki jih bo plačal za svojo držo”. Je pa res, kot je avtor sam povedal na predstavitvi publikacije, ki je v četrtek, 15. junija, potekala v sklopu

predavanj Društva slovenskih izobražencev, da je knjiga “napisana s kančkom jeze, ne le zaradi

‘ukradene’ Kocjančičeve nagrade”, a tudi zaradi njegovih nastopov na javnem prizorišču: “Odločil sem se, da razgrnem na dlan sebe, takšnega, kot sem!” V novem delu avtor povzema pomembnejše epizode svoje dosedanje življenjske poti, ki so ga odločilno zaznamovale in oblikovale, in od otroštva naprej, prek študentskih let in delovanja v gospodarstvu, pa vse do svoje opazne angažiranosti znotraj civilne družbe v zadnjih desetletjih

– beremo v povzetku na ovojni platnici. Knjiga postane potemtakem ogledalo vsakokratnih družbenih razmer, saj se v njej prepletajo avtorjeva osebna doživetja z dogajanjem v njegovem socialnem okolju. Knjiga je neke vrste sinteza osebno-izpovednega in publicističnega teksta, pri čemer ostaja Gregorič zvest svoji dosedanji drži, kar pomeni, da

Foto IG

ljudi in dogodke imenuje z njihovim pravim imenom, svoje ocene dosledno argumentira, izražena dejstva pa dokumentira. Osebnostni odlomki v knjigi, v katerih je avtor brez zadržkov prikazal tudi svoje padce, katarze in dvige, pa dajejo knjigi še dodatno privlačnost.

IG

Depeche Mode na bežigranskem stadionu v Ljubljani

Več kot 15 tisoč mladih uživalo na koncertu

Ljubljanska glasbena scena je 14. junija 2006 spet imenitno zaživela, ko je na ljubljanskem Bežigranskem stadionu gostila eno najbolj dolgotrajnih in istočasno eno najbolj uspešnih in uveljavljenih skupin današnjih dni. V okviru turnee je več kot 100 koncerti, na kateri od jeseni lanskega

klaviaturist Martin Gore in klaviaturist Andy "Fletch" Fletcher 26 let po nastanku skupine z izred-

približno mesecem dni, v italijanski Imoli pa so se Depeche Mode mudili prejšnji teden. Za pripravo in koordinacijo koncerta je baje bilo angažiranih več kot 500 ljudi, vključno z ekipo obeh skupin, uporabili so deset tovornjakov opreme in šest avtobusov za osebje. Občinstvo je ob vstopu v

spodobnosti, s katerimi je znal karizmatični pevec Dave Gahan in vznemiriti publiko: s svojim elegantnim plesom, z gestami, z vrtenjem in vihtenjem mikrofona, skakanjem po odru in stalnim spodbujanjem občinstva. Njegov očarljivi nizki glas je navdušil s pesmimi, kot so nove "A Pain That I Am Used To" in "Precious", predvsem pa s hiti skupine "I Feel You", "Personal Jesus", "Never Let Me Down Again" in "In Your

leta predstavlja najnovejši album "Playing The Angel" (2005), je namreč v Sloveniji nastopila znana skupina Depeche Mode. Tako so pevec Dave Gahan, kitarist in

nim koncertom počastili tudi našo malo slovensko državo. Kot da bi to ne zadostovalo, je kot posebni gost koncerta nastopila mlada, a že dobro uveljavljena britanska rock skupina Placebo, ki je pred kratkim izdala novo ploščo "Meds".

Koncerta se je udeležilo okrog 15.000 navdušenih gledalcev. Predstavljal je odlično priložnost tudi za številne obiskovalce iz sosednje Avstrije (osem avtobusov), Italije (sedem avtobusov in mnogo zasebnih avtomobilov) in Hrvaške (vsaj štirje avtobusi), in to kljub temu da so na primer v Zagrebu nastopili pred

stadion gotovo presenetil do danes največji oder v Sloveniji (več kot 16 metrov visok). Oblikoval

ga je nizozemski fotograf in režiser Anton Corbijn, ki s skupino sodeluje že od osemdesetih let. V ozadju so stali trije veliki premični ekrani, ki so z različnimi efekti stalno projicirali posnetke s koncerta ali že prej pripravljene slike; klaviature so skrili v strukture, ki so spominjale na vesoljske ladje v prvih znanstvenofantastičnih filmih iz petdesetih let; na levi strani pa je visel ogromen jeklen globus okrašen z lučmi, bleščečimi napisi in ekrani; dolg in ozek pripeti oder v ospredju (podoben tistim za modne defileje) pa je dovoljeval članom obeh skupin, da se občasno sprehodijo in pomaknejo v sredo publike. Občinstvo so uvodno ogreli pevec in kitarist Brian Molko, kitarist Stefan Olsdal in baterist Steve Hewitt skupine Placebo. Njihov nastop je bil precej kratek

in pravzaprav brez posebne evforije, a neoporečen in vseeno zelo navdušujoč. Nekatere gledalce, ki so očitno v Ljubljano prišli samo zanje, so najbolj prevzele njihove znane pesmi "Song to say goodbye", "The bitter end" in "Twenty years". Pravi šov pa se je začel, ko so na oder stopili Dave, Fletch in Martin, ki je med drugim skozi cel koncert nosil črne perutničke na hrbtu. Skupina iz Basildona pri Londonu je v približno dveh urah dokazala, zakaj je že od začetka osemdesetih let tako priljubljena. Ne samo zaradi dobre glasbe, ki se je z leti znala obnavljati in spreminjati, tako da so od začetnega britanskega "synthpopa" prešli v bolj izdelano elektronsko glasbo, v devetdesetih letih pa je njihov repertoar obogatila širša paleta žanrov (rock z večjim poudarkom na kitare, a občasno celo gospel ali boogie), ampak tudi zaradi

Room", ali s še starejšimi klasičnimi "Question Of Time" in "Enjoy The Silence". Občasno pa je Dave prepustil mikrofona Martinu Goru, ki je s svojim čistim visokim glasom očaral s sladko in umirjeno pesmijo "Home", še najbolj pa je presenetil s krasno prenačeno akustično izvedbo pesmi "Shake The Disease". Nastop je bil povsem neoporečen, bodisi v sami izvedbi obeh skupin kot tudi z organizacijskega vidika. Depeche Mode so znali pričarati krasen večer v veliko zabavo tako svojih dolgoletnih oboževalcev kot tudi novih občudovalcev, ki so se njihovi glasbi približali šele v zadnjih letih. Na vsak način si lahko Ljubljana šteje v veliko čast, da je znala tako lepo in s tako toplino sprejeti in spremljati koncert takih glasbenih velikanov, kot so Depeche Mode.

Matej Susić

Glasbeni spektakel Rogerja Watersa v Veroni

Temna stran meseca nad amfiteatrom

Bogve, kako so Rimljani sprejemali psihedeličnost. Vse skupaj diši nekoliko newagevsko, a Rimljani new age gibanja niso poznali. Baje, da so si antični Rimljani krajšali dolge dneve z opijem, ki so ga uvažali iz Grčije. Izkušnje s psihedeličnim so navsezadnje torej le imeli. Duh, ki zapušča telo in se uživlja v nove svetove. Tako modo so na veliko napihovali osemindesetstetniški junaki, rock glasbeniki. Enega od prvih glasbenih psihedeličnih poskusov so na dan spravili legendarni Beatlesi v prelomnem letu 1967 z albumom Sgt Peppers lonely heart club band. V tem kontekstu posebej izstopa pesem Lucy in the sky with diamonds s svojimi psihedeličnimi kraticami naslova (LSD). Pravi mojstri psihedelične glasbe so se tistega prelomnega leta 1967 komaj "rodili". Skupina angleških mladeničev se je poigrala z imeni dveh blues glasbenikov, Pinka Andersona in Floydja Councila, in tako ustvarila skupino Pink Floyd. Roger Waters je pred svetovno turnejo, ki ga je v nedeljo in ponedeljek, 4. in 5. junija, pripeljala v Verono, na tista prelomna leta večkrat pomislil. Ve, da se njegovi Floydji še vedno odlično prodajajo, tako kot so se skozi sedemdeseta. Leta 2006, 33 let po izidu monumentalnega dela The dark side of the moon, se je zato mirne duše odpravil po širnem svetu. Roger Waters je genialen glasbe-

nik z zelo velikim egom. Velik del uspešnic s podpisom Pink Floyd je komponiral sam. Sam pa se je tudi skregal z ostalimi Floydji, Davidom Gilmourjem, Nickom Masonom in Rickom Wrightom. Waters je monopoliziral ustvarjal-

Foto AC

no plat skupine. Nekoč je npr. izjavil: "Ne bi bilo smiselno, da bi Gilmour, Mason ali Wright pisali tekste pesmi. Nikoli ne bi bili boljši od mojih." Publika v Veroni je Watersa nestrpno čakala in ga klicala na oder, medtem ko se je v ozadju vrtela glasba Watersu ideološko zelo sorodnega Boba Dylana. Več tisoč let staro scensko ozadje veronskega amfiteatra kot podlaga za psihedelično glasbo, ki je postala del zgodovine. Popolarni Roger je stopil na oder s svojo neločljivo bas kitaro. Že ob prvem pozdravu je izzvenel njegov globoki, nekoliko temni glas. Publika se je takoj segrela ob melodijah

ma vse prvine opusa angleške skupine. Psihedeličnost ustvarjajo v suito spletene melodije, ki so večinoma instrumentalnega značaja. Ob tematičnih zvočnih efekti, ki se prepletajo s kitaro, basom in klaviaturami, imamo tu še jazz in blues vložke, v katerih ima glavno besedo saksofon in blues akordi za kitaro. Vsebinsko gledano je Waters otrok svojega časa, t.j. šestdesetih let prejšnjega stoletja. Tematika odsotnosti in pomanjkanja komunikacije (že omenjeni

Wish you were here), zidovi, ki onemogočajo vzpostavljane odnosov med ljudmi (The wall z uspešnico Another brick in the wall), pa tudi mehanizirana družba, ki vodi osamljenega človeka v norost (The dark side of the moon): vse te tematike so bile posebno drage frankfurtskim mislecem, ki so navdahnili leto '68. Ko poslušamo Watersove melodije in tekste, se nam razkrije svet, ki ga opisujejo Adorno in Horkheimer v Dialektiki razsvetljenstva ter Marcuse v Enodimenzionalnem človeku. Waters je v Veroni seveda napolnil amfiteater. Ljudje so mu ploskali in vriskali, ko so ga polušali in na velikem ekranu gledali posnetke, ki so z glasbeno podlago ustvarjali kompaktno celoto avdiovizualnega spektakla. Precej materiala je seveda Waters izvel tudi iz albuma The Wall. Kulturna pesem Another brick in the wall je na noge dvignila vso publiko, tudi tisto, ki si je privoščila sedež v parterju. Spektakularna je bi-

la tudi zadnja pesem koncerta, Comfortably numb, ki jo je spremljal pravi ognjem, kakršnega si med koncerti večkrat privoščijo tudi Rolling Stones. Osrednji del večera pa je bil seveda drugi del koncerta. Waters je v celoti zaigral zgodovinski The dark side of the moon (1973), ki se je prodal v več kot 40 milijonih izvodov in se je na ameriški lestvici najbolje prodanih albumov obdržal več kot 300 tednov. V njem lahko odkrivamo otožnega in pesimističnega pesnika. Sam je delo tako opredelil: "Razmišljal sem o tem, da bi celoten album posvetil pritiskom, ki jim podlega človek v vsakdanjem življenju. In to je postala rdeča nit LP-ja. Gre za ovire, ki posameznikom onemogočajo, da bi z drugimi delili svoja čustva in bili veseli." Gre torej za pesmi, ki odražajo Watersovo osebnost in ki se glasbeno in vsebinsko sklenejo v zadnji pesmi, Eclipse. Tam dosežejo svoj

The dark side of the moon

- 1. Speak To Me/Breathe** - uvertura polna zvočnih efektov, ki napovedujejo vsebino albuma
- 2. On The Run** - psihedelični izsek albuma, ki sloni na tesnobo vzbujajoči elektronsko instrumentalni glasbi
- 3. Time** - zvočni efekti tiktakanja ponazarjajo minevanje časa, o katerem poje sama pesem.
- 4. The Great Gig In The Sky** - Clare Torry s svojim izrednim vokalnim obsegom daje albumu jazzovski pridih

- 5. Money** - žanrsko gre za tipični rock. Posebnost je v tem, da je napisana v atipičnem 7/4 in 7/8 ritmu.
- 6. Us And Them** - "politična" pesem govori o socialnih razlikah med ljudmi
- 7. Any Colour You Like** - instrumentalni del z zelo obdelanimi zvočnimi efekti
- 8. Brain Damage** - uvede se pojem Temne strani meseca, nanašajoč se na težave Syda Barretta
- 9. Eclipse** - vesninski in zvočni povzetek vseh pesmi. Temna stran meseca vseskozi zakriva sonce.

višek z besedami: "Vse, kar je pod soncem, je v tonu. Ampak sonce je mrknilo za luno." Tudi ta album označujejo številni vložki, ki jih slogovno uvrščamo v jazz in blues. Poleg tega so vseskozi prisotni ženski back vokali, ki se spuščajo v vrtočave višine. Psihedelični učinek, tako kot v ostalih albumih, prispevajo posamezni zvočni efekti ter nenavadni ritmi, melodije in melodični obrati, ki jih proizvajajo kitara, bas in klaviature. Waters se je po dveurnem glasbenem in scenskem šovu poslovil. Za njim je veliki okrogli ekran, seveda v obliki lune, oddajal še zadnje posnetke, ki so prikazovali neskončno veselja. Na nebu je sijala luna. Bogve, če so tudi Rimljani pred dva tisoč leti v veronskem amfiteatru zrlji v njeno psihedelično temno stran?

Andrej Černič

Predsednik države posthumno odlikoval dr. Jožeta Pučnika

S spremembo ustave možnosti za ustanovitev pokrajin

Zivljenje neustavljivo poteka in zaradi tega njegov krog nikoli ni zaključen. V njem sodelujejo tudi politika in druge družbene sile, ki usmerjajo tudi značaj, obliko in delovanje države. Za obstoj in funkcioniranje takega sistema pa je potrebno neprestano dogajanje, tudi v poletnem času, ko vročina vabi predvsem k oddihu in počitnicam. V Sloveniji parlament zaseda tudi ob koncu junija, še nekajkrat pa se bo sestel v prvih dneh meseca julija.

Državni zbor je po mnogih razpravah, ki so trajale skupaj kar deset let, sprejel ustavne spremembe, na podlagi katerih bo mogoče uvesti drugo raven krajevne samouprave. Spremenili so oz. ustrezno prilagodili 121., 140. in 143. člen ustave, s čimer bo obstoječih 210 občin v Sloveniji mogoče povezati v pokrajine oz. regije. Toda postopek bo še dolgo trajal, saj bo treba sprejeti izvršilne predpise za oblikovanje druge ravni krajevne samouprave, kakršno imajo v drugih državah članicah EU, tudi v sosednji Italiji. Najprej bo potreben zakon o ustanovitvi pokrajin, z njim pa bi določili območje, sedež in ime pokrajine ter njihovo število. Sporazum med političnimi strankami, zastopanimi v parlamentu, bo sicer težak, a bo nujen, saj bo treba omenjeni zakon sprejeti z dvotretjinsko večino navzočih poslancev.

Po novem bodo v procesu ustanavljanja pokrajin morale sodelovati občine. Odprto je vprašanje, katere funkcije bo država prenesla na pokrajine, pa

koliko sredstev bo zanje namenila. Pojavili so se že prvi predlogi, razmišljanja o tem, koliko pokrajin naj bi oblikovali v Sloveniji. Navajajo števila od dveh pa do sedmih, dvanajstih ali trinajstih. Projekt o pokrajinah so skratka začeli izvajati, ustanovljene pa bodo lahko v letu 2007. Novi zakon o varstvu javnega reda in miru, ki ga je parlament

Foto DPD

sprejel na minulem rednem sedanju, uvaja tudi tako imenovano horo legalis (ti latinski besedi označujeta uro, do katere smejo biti mladoletniki na javnih mestih). Po novem mlajši od 16 let med polnočjo in peto uro zjutraj brez spremstva staršev ne bodo smeli obiskovati lokalov ali prireditve, kjer točijo alkoholne pijače. V Sloveniji odslej spadajo med prekrške pretepanje, drzno ali nasilno vedenje, nespodobno vedenje, motenje miru s povzročanjem hrupa, vsiljivo beračenje, prenočevanje na javnem kraju, nedovoljeno ponujanje spolnih uslug, uporaba nevarnih predmetov, poškodovanje uradnega napisa ali odločitve državnih oz. lokalnih skupnosti, van-

dalizem, nedovoljeno zbiranje prostovoljnih prispevkov, nedovoljeno kampiranje, neprimerna uporaba živali, povzročanje hrupa, neprijava kršitev v gostinskem lokalu, nedostojno vedenje do uradnih oseb, neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb ter lažna naznanitev prekrška. Sicer pa so si dogodki, po večini važni in aktualni, v prejšnjih

dneh hitro sledili. Zunanje ministertvo je objavilo tako imenovano belo knjigo o meji med Slovenijo in Hrvaško. V njej je zbranih veliko število dokumentov, ki utemeljujejo naše predloge in pridržke glede meje, zlasti morske v Piranskem zalivu. Predsednik SLS Janez Podobnik je ob tem dejal, "da sta bili trma in nepopustljivost naše stranke nagrade", in dodal, "naj vsak državni organ zaključke bele knjige vgradi v svoje delovanje." Odziv iz Zagreba je bil hiter in zdaj hrvaška vlada napoveduje, da bo na slovensko belo knjigo odgovorila s svojo t.i. plavo (modro) knjigo. Med dogodki iz tekoče kronike omenjamo, da je zunanji minister dr. Dimitrij Rupel opravil

obisk pri svojem italijanskem kolegu Massimu D' Alemi. Ta mu je zagotovil, da bo Italija začela izvajati zakon o globalni zaščiti Slovencev ter nasploh začela novo obdobje v odnosih med sedmima državama. Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je 23. junija odprl slovensko veleposlaništvo v Podgorici, v novi državi Črni gori. To je sploh prvo diplomatsko predstavništvo, ki ga je kaka država doslej odprla v omenjeni neodvisni in samostojni državi.

Slovenija naj bi v naslednjih desetih ali petnajstih letih postala ena od najbolj razvitih držav na svetu?

V Sloveniji so mnogo bolj slovesno zaznamovali 25. junij, dan državnosti oz. petnajsto obletnico osamosvojitve države, kot pa prejšnja leta. Na proslavah in prireditvah so govorniki pozivali Slovence, naj ohranijo vrednote in enotnost, ki so zaznamovale in navdihovale boj za nastanek Slovenije. Ob prazniku je predsednik vlade Janez Janša optimistično govoril o prihodnosti Slovenije. Po njegovem bi v naslednjih desetih ali petnajstih letih lahko postali ena najbolj razvitih držav na svetu.

Vzdušje ob proslavljanju dneva državnosti je skalilo spoznanje, da je predsednik države dr. Janez Drnovšek dr. Jožeta Pučnika, enega od tvorcev nove države, odlikoval z redom za izredne zasluge. Vendar je to po teži šele četrto odlikovanje v Sloveniji. Za najzaslužnejše je bil namreč ustanovljen Zlati častni znak svobode Republike Slovenije.

Marijan Drobež

SNG Nova Gorica – SSG Trst / Koprodukcijska predstava

S skupnimi močmi bodo oživele Evripidove Bakhantke

Prihodnja gledališka sezona bo na Primorskem zaznamovana z velikim gledališkim dogodkom. Kot že pred nekaj leti sta združili umetniške moči nam najbližji gledališki hiši, Slovensko narodno gledališče Nova Gorica in Slovensko stalno gledališče Trst, da bi tako okrepljeni v kar najboljši obliki izpeljali do cilja ambiciozen

načrt soočiti se z eno izmed tragedij najbolj modernega od treh klasičnih grških tragikov, Evripida. Izbrali so njegovo tragedijo Bakhantke (prevajalca Anton Sovre in Kajetan Gantar), "zgodbo o pogubi, ki se zgrne nad smrtnike ob prihodu boga Dioniza", kajti njegov orgiastični kult z ekstatičnim obredom pri naša osvoboditev, odrešenje, a tudi neizbežno pogubo.

Ugledni gledališki, glasbeni in pevski sodelavci so to velikopotezno gledališko uprizoritev, ki je še krepko v povojih, prikazali na nenavadni tiskovni konferenci na odru SNG Nova Gorica v ponedeljek, 19. junija. Kar se da blesteče jo je vodila dr. Manca Košir, ki je pozdravila množično omizje ustvarjalcev in prisotnega novogoriškega župana Mirka Brulca, ponosnega na to, da se Nova Gorica lahko postavlja s takim kulturnim podvigom. Ob njej so bili oba direktorja in umetniški vodji, Sergej Pelhan, Tomaž Ban, Primož Bebler in Marko Sosič, ki ob tako čudoviti ustvarjalni ekipi trdno zaupajo v dobro iz-

peljavo in uspeh tega široko zasnovanega umetniškega načrta, za katerega je dal pobudo minister za kulturo RS Simoniti in ki naj bi pokazal neko novo pot trajnejšega sodelovanja. Režija je bila zaupana enemu izmed najbolj izostrenih, v nenehno raziskovanje uprtih in novih izraznih estetik iščočih režiserjev, Vitu Tauferju, ki je zrežiral že okrog 60 predstav in je s postavitvijo Kralja Ojdisa že dokazal, kako zna prikazati antični tekst v sodobni luči. Taufer je med drugim dejal, da je "za vsako kreativno dejanje potrebno tudi neko rušilno dejanje", in to je prav vloga Dioniza, ki je ob zboru glavni protagonist te tragedije. On namreč razruši neke stare navade in vzpostavi nove. Umetnost nas sicer zmeraj opozarja, da smo na robu nič in prav to bo skušal Taufer prikazati poleg seveda teme ekstaze, a ne v kakšnem postmodernističnem slogu, ki mu ga natikajo razni kritiki, pač pa, kot je sam dejal, v "niagarizmu", nekakem drznem ustvarjalno izzivalnem "spustu po Niagarskih slapovih".

Z Evripidovim metrumom se bo potrudil zlititi Saša Lošić, med najbolj prodornimi skladatelji Balkana, vodja znamenitega Plavega orkestra in avtor pop, etno in scenske glasbe, ki bo napisal

nekakšno brezčasno glasbo in jo prilagajal nastopajočim solistom in zboru. Prepričan je, da bo ob tako izjemnih ansamblih in glasbenikih nastala izbrušena predstava. Bolj redkobeseden scenograf in kostumograf Samo Lapajne pa je povedal, da bo za kostume vsekakor uporabljal črno, belo in zemeljsko rdečo barvo, scenska zasnova pa je še uganka. Neznanka ostaja za izbrane igralce obeh ansamblov tudi oblikovanje posameznih likov, saj se je študij le-teh komaj začel. Ker pa so vsi kreativno vznemirjeni, so tudi gotovi, da jim bo pri oblikovanju likov uspelo in da bodo dobili v predstavi vsak svoj pravi prostor. Občutki vznemirjenosti prevevajo tudi znano pevko Heleno Blagne, ki se je prvič znašla v tako pomembni vlogi pevke-igralka. Zaradi tega bo vse svoje ustvarjalne sile namenila tej interpretaciji in je zato že črtala vse svoje pevske nastope.

Po vznemirljivem, žuborečem vzdušju, ki je zavelo s tiskovne konference, na kateri sta prisotne vodila v skrivnostni žar grškega sveta z grškimi pesmimi in melodijami pevka Klarisa M. Jovanović, dobra poznavalka grške narodne glasbe, in glasbenik Lado Jakša, ki je z glasbil izvajal vsakovrstne zvoke, bomo s še večjo radovednostjo pričakovali premiero Evripidove tragedije, ki naj bi bila v oktobru v Trstu in ki se obeta kot nekaj enkratnega in nepredvidljivega.

Iva Koršič

Kratke

Odkritje spomenika g. Otmarju Črnilogarju

V soboto, 8. julija, bo ob 11.00 v Podragi v bližini cerkve sv. Mohorja in Fortunata odkritje spomenika g. Otmarju Črnilogarju, ki je kot duhovnik tam služboval več kot 30 let. V sklopu odkritja spomenika bodo potekale dvodnevne prireditve, ki jih organizirata občina Vipava in župnija Podraga. V petek, 7. julija, bo na dvorišču pred podraškimi župniščem ob 20.30 recital z branjem odlomkov iz Črnilogarjevih del. Večer bo popestril Tamburaški orkester iz Vipave pod vodstvom Vlaste Lokar Lavrenčič. V primeru slabega vremena se bo program odvijal v podraškem Kulturnem domu. V soboto, 8. julija, bo v Podragi ob 10.00 najprej maša za pokojnega g. Otmarja Črnilogarja. Sv. mašo bo v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata vodil škof dr. Jurij Bizjak. Po maši bo potekal obred odkritja spomenika. Slavnostni govornik bo dr. Andrej Capuder. Spregovoril bo tudi župan občine Vipava mag. Ivan Princes. Glasbeno kuliso bo ustvaril kvintet Ventus iz Vipave pod vodstvom Nadje Bratina.

V Sloveniji začeli zapirati menjalnice valut

V Sloveniji se na najrazličnejših ravneh nadaljujejo priprave na uvedbo evra, skupne evropske valute, 1. januarja leta 2007. Finančno ministertvo je na svetovnem spletu objavilo predlog zakona o uvedbi evra v Sloveniji, ki naj bi ga Državni zbor obravnaval in sprejel v mesecu septembru. Medtem pa slabo kaže menjalnicam valut, ki so doslej imele veliko poslov. Sprejemale in menjale so najrazličnejše valute, od evrov, dolarjev, švicarskih oz. francoskih frankov, pa do, denimo, hrvaških kun in konvertibilnih mark, denarne enote, ki velja na območju Bosne in Hercegovine. Obseg poslov, v slednje je vključen tudi promet s slovenskimi tolarji, se bo po uvedbi evra občutno zmanjšal.

Nekatere menjalnice so, da bi se izognile krizi oz. zaprtju, preusmerile svoje delovanje na druga finančna področja. Največ menjalnic pa se pripravljajo na zaprtje. Predvidevajo, da bo s poslovanjem prenehala večina od 137 podjetij, ki se na 246 mestih v Sloveniji ukvarjajo z menjavo valut.

Začela se je sezona muzejskih vlakov

Slovenske železnice so tudi letos svojo ponudbo v potniškem prometu obogatile z vožnjami muzejskih vlakov. Slednji so se najbolj uveljavili in postali znani na Bohinjski progi, ki letos slavi 11-letnico odprtja. Sezono je že pomladi odprla vožnja obnovljene parne lokomotive SŽ 25-026. V letošnji turistični sezoni vlaki že dvajseto leto zapored vozijo ob koncu tedna, po Bohinjski progi oz. železnici. Vožnje potekajo od železniške postaje v Gorici (Gorizia Centrale) do postaje Bled Jezero in nazaj ter na relaciji Jesenice-Most na Soči in nazaj. Muzejski vlaki pa obratujejo tudi na drugih progah v Sloveniji. V službi za

potniški promet slovenskih železnic so poskrbeli, da je tudi letos mogoče najeti vlak za vožnje ob različnih prireditvah in jubilejih.

Ne Severna Primorska, temveč Goriška

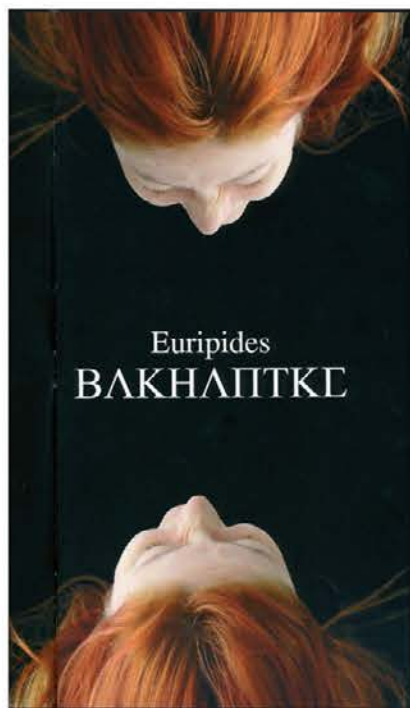
V Sloveniji bodo spremenili tiste člene ustave, ki zadevajo ustanavljanje pokrajin kot druge ravni lokalne samouprave. Ustanavljanje pokrajin zaradi tega postaja čedalje bolj stvarna možnost. V državi naj bi jih ustanovili od osem do največ dvanajst. Predstavniki Foruma za Goriško, ki je civilnodružbena organizacija, so javno pozvali razne organizacije, razvojne agencije in tudi časnikarje oz. javna občila, naj prenehajo uporabljati ime oz. naziv Severna Primorska, ker gre za območje, ki se že od davnih časov imenuje Goriška. Pojem Severna Primorska je političnega izvora, ki ne odraža zgodovinskih dejstev in resnice, na kar opozarjajo zlasti zgodovinarji.

Joško Štrukelj, nekdanji predsednik občine Nova Gorica, je ob omenjenem pozivu poudaril, da imajo vsi organi EU, vključno z evropsko komisijo (vlado), na raznih dokumentih označeno pravo ime omenjenega območja. Tudi v organih evropske povezave torej vedo, da je tukaj Goriška in ne Severna Primorska.

Seje mestnega sveta v Novi Gorici prek interneta

Zadnjo sejo mestnega sveta mestne občine Nova Gorica, ki je potekala 7. junija, je bilo prvič mogoče spremljati tudi prek spletne strani novogoriške občine oz. interneta. Spletna stran je na naslovu www.novogorica.si. Ekran za prenos so namestili v predhodnjem dvorane, kjer potekajo seje mestnega sveta. Miroslava Križnič, svetovalka za stike z javnostmi mestne občine Nova Gorica, je javna občila, med njimi tudi naš časnik, obvestila, "da od naslednje seje načrtujejo redne prenose sej preko interneta, s čimer izpolnjujejo tudi svoj zastavljeni cilj, da bo namreč spletna stran mestne občine Nova Gorica nudila tudi to storitev."

Ob tem dodajamo, da zasedanja mestnega sveta mestne občine Nova Gorica že nekaj časa prenaša tudi TV Primorka v Šempetru pri Gorici.

Euripides
BAKHANTKE

Nižja srednja šola Ivan Trinko v Gorici

Nagrada za šolski film Tarča in druge lepe stvari

O b zaključku šolskega leta je ravnateljica Elizabeta Kovic nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice tako le nagovorila dijake in starše: *Dragi starši, učenci, gospe in gospodje, prisrčen pozdrav vsem!*

Foto JMP

Tradicionalna zaključna šolska prireditev je že sama po sebi pomemben dogodek, hkrati pa je to zame prilžnost, ko se srečam z vsemi prijatelji šole.

V življenju mladega človeka je šolsko obdobje zelo pomembno. To so leta zorenja osebnosti, leta vključevanja v družbo vrstnikov, leta spoznavanja okolja, v katerem bodo preživeli pomemben del svojega življenja. Da bi mlade lahko pripravili na izzive, ki jih čakajo, si moramo prizadevati za nenehno izboljševanje izobraževalnega procesa, ki mora uvideti sedanje potrebe in predvideti prihodnje ter se jim sproti prilagajati.

Vse to pa pomeni, da proces izobraževanja ne sme biti tog, ampak je to živ organizem, ki se od-

ziva na spremembe v okolju in zahteve časa.

Šola je bila v preteklosti poseben, omejen del družbe. Meje so ob izteku tisočletja same popokale po šivih: prej vase okrnjeno področje se zdaj odpira navzven in se obenem notranje preoblikuje. Šola postaja povezovanka dogajanja v družbi in jo kritično osmišlja. In prav to povezovanje je vidno tudi v kulturi; kulturne dobrine postajajo dostopnejše, spodbujajo učeče se k ustvarjanju, da bi obogatile izobraževalni proces. Vrata kulturnih ustanov se vse bolj odpirajo šoli in umetniki vedno bolj pogosto prestopajo šolski prag.

Tako kot literatura so tudi galerije, gledališča, opere, umetniške delavnice, sprehodi po mestu in ogledovanje arhitekture del življenja, del splošne izobrazbe. K temu veliko pripomore prav šola.

Šola skrbi za bogat kulturni duh mladih in je pripravljena na nov izziv, usmerjen k spodbujanju ustvarjalnosti, ustvarjalnemu učenju in učenju za ustvarjalnost.

Na koncu, vendar ne nazadnje: vsa ta zavzetost, vse te skrbi do znanja in kulture ne bi bilo brez strokovne usposobljenosti naših šolnikov in nocojšnja prireditve je tudi prilžnost za zahvalo vsem, katerih trud je preko vsega leta podlaga tistih uspehov, ki jih ocenjujemo ob zaključku šolskega leta.

Naj Vam zaželim lepe in zaslužne počitnice!

Film Tarča je doživel lep uspeh, prejel priznanje, predvsem pa je sad del dijakov šole Trinko

Na nižji srednji šoli Ivana Trinka v Gorici je šolsko življenje vse le-

to živahno, pestro in polno pobud na raznih področjih: jezikovnem, znanstvenem, gledališkem, kinematografskem, športnem, glasbenem. Ravno tako bogato je uspešno sodelovanje pri različnih dejavnostih na krajevni in tudi na državni ravni.

Prav pred kratkim je šola že spet dosegla lep in hvalevreden uspeh na filmskem področju, ko je bil kratki film Tarča v istem dnevu (25. marca 2006) kar dvakrat nagrajen z najvišjim priznanjem. Film je namreč prejel prvo nagrado v kraju Citta' di Castello (Perugia) na 7. vsedržavnem natečaju Tiferno VideoScuola, ki ga je razpisala nižja srednja šola iz Citta' di Castello na pobudo odbora staršev in v sodelovanju z občinsko upravo ter pod pokroviteljstvom Dežele Umbrije. Žirija je zelo po-

Foto Karlo Nanut

zitivno ocenila izdelek, svojo oceno pa je takole utemeljila: "Strukturiranje video posnetka in aktualnost teme (vsebine) sta

res omembe vredni; fotografija, glasba in sporočilnost obravnavanega problema so učinkoviti". Istočasno si je film zagotovil tudi najvišje priznanje na 1. deželni razstavi oz. 1. natečaju šolskih filmov, ki ga je razpisal Zavod Uccellis iz Vidma pod pokroviteljstvom Deželnega šolskega urada. Za realizacijo filma se je treba zahvaliti ustanovi Fondazione Cassa di Risparmio in Deželi Furlaniji-Juljski krajini, ki sta projekt finančno podprli, nato pa še vsem tistim, ki so si prizadevali, da je bilo delo uresničeno. 13-minutni film Tarča (Il bersaglio) je nastal v sklopu Projekta KINO in je bil posnet v šolskem letu 2004/05. Pri snemanju je sodelovala skupina učencev pod mentorstvom profesorja Aleksandra Kodriča, ki se že več let uspešno ukvarja s filmskim ustvarjanjem, in ob

gibanih debatah učencev v zvezi s socialnimi nasprotji, ki se vedno bolj pogosto pojavljajo v današnji družbi; govor je bil zlasti še o osebah brez stalnega bivališča. Film torej obravnava problem brezdomcev, ki so nam zelo blizu, vendar z njimi ravna-

vklučeni tudi navajanje na rabo novih tehnologij in upoštevanje kinematografske kulture. V okviru filmske vzgoje, ki je izbirni predmet v drugih razredih, učenci spoznavajo zgodovino filma in filmske žanre, se seznanjajo s primerno strokovno

Foto JMP

mo naduto, jih sprejemamo z odporom ali jih "ne vidimo". Začenja se s prikazom dveh nasprotujočih si realnosti: na eni strani brezskrbno življenje mladih fantov, na drugi pa Bradačeve težave, revščina, osamljenost, vsakdanji boj za življenje. Fantje pridejo v stik s klošarjem in slučajno odkrijejo njegovo "bivališče". Sprva se iz njega norčujejo in se na njegov račun nasilno pozabavajo. Potem pa spoznajo, da se je mož znašel v taki situaciji zaradi vrste negativnih okoliščin. Razumejo, da so brezdomci prisiljeni živeti v pomanjkanju in na robu družbe, ki je do njih največkrat brezbržna. Vredno je še povedati, da je oblikovanje filmske kulture že več let vseskozi prisotno pri dejavnostih na šoli. Med cilje šolske vzgojno-izobraževalne ponudbe sta namreč

terminologijo, se učijo gledati, analizirati, ocenjevati videoposnetke. Pri tem razvijajo čut opazovanja in gojijo smisel za estetiko. Poleg tega oblikujejo tudi primerna besedila - scenarije za kratke filme, se učijo najprej vodeno, nato samostojno upravljati kamero in snemati, pripravljajo dokumentarni video in še marsikaj drugega. Na ta način šola vzbuja v učencih motivacijo in jim nudi možnost, da izkažejo svoje spretnosti tudi na področjih, ki so v okviru kurikularnega pouka večkrat zanemarjena.

Šola je torej za mlade res kraj, v katerem gojijo svoje življenjske izkušnje in kjer se vadijo nastopanja v javnosti. Zato je vredno poudariti vzgojni in izobraževalni pomen raznih delavnic in izbirnih predmetov, ki nudijo učencem možnost, da razvijajo bodisi svoje jezikovno-sporočevalne sposobnosti kakor tudi čustvene in sodelovalno-socialne zmožnosti. To pa nedvomno prispeva k pozitivni rasti učenčevega samozaupanja in izboljšanju samopodobe.

Tik pred zdajci

Kmalu bodo razprodaje

V naši deželi se bodo poletne razprodaje začele 8. julija in bodo trajale do 30. septembra. V ostalih deželah pa so začetki razprodaj drugače razporejeni.

Sezonske razprodaje so tako med potrošniki kot med prodajalci zelo priljubljene. Prodajalci namreč upajo, da bodo z razprodajami rešili to poletno sezono, ko prodaje niso bile ravno navdušujoče. Temu so v največji meri botrovala slabe vremenske razmere, saj so nizke temperature odvrčale kupce od nakupov kake čisto poletne obleke. Zaradi tega prodajalci pričakujejo, da bodo med polet-

nimi sezonskimi razprodajami prodali vse tisto, česar iz tega ali onega razloga niso mogli med rednimi prodajami. Ta pričakovanja lahko podkrepijo tudi statistični podatki. V prejšnjih letih so italijanski potrošniki med razprodajami (tako zimskimi kot poletnimi) potrošili 6,6 milijard evrov, kar predstavlja 22% vseh prodaj oblek v letu 2005. V povprečju pa porabi italijanski potrošnik med razprodajami 210 evrov.

Če trgovci upajo, da bodo z razprodajami rešili to sivo sezono, pa številni kupci že goreče pričakujejo poletne razprodaje,

saj upajo, da bodo lahko med razprodajami sklenili kak izredno ugoden posel.

Potrošniki imajo na eni strani velika pričakovanja, saj upajo, da bodo med razprodajami kupili več, kot bi si lahko privoščili, če bi kupovali po polni ceni. Istočasno pa so potrošniki prepričani, da se številni prodajalci med razprodajami ne obnašajo najbolj pošteno in prodajajo blago slabše kakovosti ali pa tako, ki je že zdavnaj šlo iz modnih trendov. Da ne bomo nad letošnjimi razprodajami razočarani in jezni nad trgovci, je prav, da sledimo določenim nasvetom: med razprodajami je najbolje, da se poslužujemo trgovin, ki jih že poznamo in smo v njih stalni kupci. V tem primeru pozna trgovec nas in naše želje ter nam bo

lažje svetoval. Poleg tega pa trgovec nima nobenega interesa, da bi pokvaril dobre odnose s svojimi stalnimi strankami. Še več, številni prodajalci svoje najbolj zveste stranke obvestijo, kdaj se bodo razprodaje začele, in jih povabijo, naj si ogledajo blago, ki bi jih morda zanimalo.

Če nimamo kake trgovine, kjer smo stalni gostje, pa naj bi se potrošnik že junija odpravil na ogled in preveril, kaj bi se dalo med razprodajami kupiti. Šele tako bo lahko ugotovil, da je blago na razprodaji res moderno in da ne prodajajo trgovci samo ostankov, ki jih nikakor ne morejo spraviti iz skladišča.

Če najde potrošnik nekaj, kar mu odgovarja, naj si zapomni ceno, da bo lahko med razprodajami preverjal, če je trgovec blago res znižal oz. če je samo nekoliko popravil začetno ceno, da se potem zdi, da je doživela sezonsko znižanje. Nikakor pa ne smemo nasedati izrednim ponudbam, ki predvidevajo znižanje za več kot 50%.

Če je le mogoče, naj bi kupec pogledal, koliko stane ista obleka v

različnih trgovinah, in bo lahko med sezonskimi razprodajami izbral najbolj ugodno varianto. Že vnaprej naj potrošnik določi, koliko namerava med letošnjimi razprodajami potrošiti. Nakupovanje s kreditnimi karticami in bankomati je zelo praktično, saj nam ni treba nositi toliko gotovine s seboj, nemalokrat pa potrošnik izgubi pregled nad

Ko se odločimo za nakup, naj nas nikar ne zavedejo napisi, da se med razprodajami blaga ne sme zamenjati. Po zakonu ima kupec pravico, da svoje nakupe zamenja tudi, če je nekaj kupil na razprodaji, vendar samo v primeru, da ima blago kako napako. Če odkrijemo napako, imamo 60 dni časa, da se obrnemo do prodajalca in zahtevamo zamenjavo izdelka ali znižanje

nakupne cene. Nikakor pa ne smemo zahtevati, da nam prodajalec zamenja blago, ker nam barva ni več všeč. Če nismo ravno prepričani za nakup, je bolje, da se pri prodajalcu pozanimamo, ali nam bo nakup zamenjal v primeru, da se premislimo.

Za vsak slučaj je bolje, da shranimo

mo davčni odrezek (scontrino fiscale). Zamenjave blaga so možne le, če imamo davčni odrezek s sabo.

Če odkrijemo kako nepravilnost ali prevaro, se lahko obrnemo do mestnih redarjev in jim prijavimo nepošteno vedenje prodajalcev.

Razprodaje so torej pred vrati, naj vam bo nakupovanje v veselje in razvedrilo, da boste v tem obdobju sklenili čim več ugodnih nakupov.

Mara Petaros

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Poljak
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD, tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebnostne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To številko smo poslali v tisk v torek, 27. junija, ob 14. uri.

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Teden z jabolki pred petnajstimi leti

Saj vedno pravim, da te življenje uči na vsakem koraku. Pravkar sem bila na krajevnem uradu, na katerega vsakič, ko nastopijo mesece brezposelnosti, vložim prošnjo za podporo. Strojček za listke je že dalj časa pokvarjen, bom pač vprašala, kdo je zadnji v vrsti. Pred mano gospa bujnih črnih las, dostojno oblečena in urejena, kljub srednjim letom še vedno mladostna. Vsi, ki vsa ta leta čakamo v teh vrstah, se bolj ali manj naskrivaj opazujemo. Delavci z okornim poznavanjem italijanščine, ki s težavo povedo, da ne razumejo formularja, suplentke, ki se mogoče vozijo vsak dan iz Trsta v Portogruaro ali kam drugam, matere, ki so prišle po doklado, ki jo država namenja družinam z otroki, »privilegirani poklici«, kot so gledališčniki, in taki, kot smo mi, najrazličnejši kvalificirani začasneži. In truma drugih obrazov, drugih življenjskih zgodb, drugih potreb in istega naveličanega pogleda, ko moramo prinašati ta in oni dokument in bognečaj, da kaj pozabiš.

Spet jo pogledam. Urejena gospa bujnih črnih las, srednjih let, a tako sveže mladostna v teh kavbojkah. Ko stopi k okencu, me že navdaja občutek zadovoljstva. Še ona, potem sem končno na vrsti! V roki ima kos papirja z ožigosanim datumom prošnje za podporo. Uradnica ji odgovarja: "Ne, gospa, denar ni še prišel. Dobili ga boste v dveh mesecih". "Nič prej?" "Ne, gospa, ponavadi dobi oseba ček po poldrugem mesecu. Toda ne skrbite, sploh ne bo nobenega problema. Dobili ga boste, ni problema". Na to črnolaska pred mano odvrne z besedami, ki so se mi zarezale v meso: "JE problem. Ne razumete. Popolnoma na suhem sem in tisto podporo krvavo potrebujem".

V hipu se mi v mislih zavrti ves moj osební film začasnosti ter posledičnih prošenj za podporo v mesecih brezposelnosti. In me je sram. Sram zato, ker v tistem trenutku občutim, da sem jaz privilegiranka. Ker nisem nikoli prišla do točke, ko bi bila pri okencu pri-

morana prositi uslužbenko, kdaj bom prejela podporo, ker drugače ne bi vedela, kako priti konca meseca. Sram me je bilo za vse tiste, ki tarnajo zaradi tega in onega, to in ono se jim zdi »podčastno« ali neprimerno, ker ni do zadnje pičice zapisano v delovni pogodbi. V trenutku, kot je tale, mi v glavi zašumijo vsi tisti časopisni izrezki o vse višjem odstotku revščine v državi, ki sem jih celo leto shranjevala in si nadejala, da bi v medijih spregovorili tudi o tem. Zavrtijo se mi dnevi in leta nazaj, v obdobje v tujini pred 15 leti, ko sem bila teden dni s kakimi 100 lirami v žepu. Popolnoma neizkušena sem vse, kar sem prinesla z doma, porabila za nakup blazine, posteljnine in zaves, s katerimi sem opremila svojo sobo, v kateri sta bili postelja in omara in nič drugega. Mislila sem, da ti štipendijo Evropskega socialnega sklada, ki sem si jo prislužila, izročijo ob vsakem začetku meseca. In nejeverno izvedela, da jo dobim šele po kakih dvajsetih dneh. Wales je predaleč od Londona in denar, ki so mi ga v sili takoj poslali starši iz Italije, je romal cela dva tedna, da me je dohitel. Preveč sramežljiva sem bila, da bi karkoli izustila novim sostanovalcem ali kolegom v uradu, in sem tako zadnji teden shajala s kakimi dvajsetimi jabolki, rezine kruha in mleka pa – priznam – kradla iz shrambe svojim sostanovalcem. Danes vem, da me bo ta edina krajša v življenju vedno spominjala na občutek tistih nekaj dni, ko v denarnici ni-

sem imela absolutno ničesar. Stalno, od zore do mraka, sem premišljevala samo in izključno o hrani. Sram me je bilo komurkoli priznati, kogarkoli vprašati za pomoč. Sostanovalcem sem mesece kasneje seveda vse povedala in še danes mi Sian pravi, da bi ji bila morala povedati, saj ni bila taka reč! Za neizkušeno dvajsetletnico v prvem tednu samostojnega življenja na tujem pa je bilo priznati lastno potrebo nekaj nedopovedljivo težkega. Danes vem, da so me tista jabolka in tiste ukradene rezine kruha naučilo veliko o meni, o človeškem odzivanju v trenutkih stiske in o tem, kako bi danes drugače ukrepala.

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Naj živi italijanska monarhija!

Kaj bi bilo z Italijo, če bi 2. junija 1946 volilni upravičenci prečrtali polje, v katerem je pisalo monarhija, namesto da bi tistega, v katerem je pisalo republika? Predstavljajte si, kako bi zgledalo: namesto o Republiki Italiji bi govorili o Kraljevini Italiji. In predstavljajte si 1. člen italijanske monarhične Ustave: Italija je monarhija osnovana na igralništvu. Italija bi bila približno taka kot Monako. Vsako večje mesto bi moralo imeti svojo igralnico. Zakaj? Ja logično, kralj v tej namišljeni monarhiji bi bil Vittorio Emanuele. In ne samo to. Italijanski državljani bi si ne postavljali moralnih dvomov o tem, ali je treba prostitucije legalizirati ali je plačljive spolne usluge bolj prepovedati. Dvumov res ne bi bilo, ker bi se strastni uporabniki takih uslug skrivali prav na kraljevem dvoru. V tem ne bi bilo nič napačnega, vse bi se namreč dogajalo po elitnih, visoko kraljevskih standardih. Saj veste, princ Vittorio Emanuele ima navse-

zadnje svoj kraljevski bonton, ki ga lahko zasledimo v njegovem besednem zakladu. Mediji so v prejšnjem tednu na široko poročali, kako je novinarki Giuliani Sgreni pripisal cel kup okrasnih pridevkov, ki so bili neposredno vezani celo na njene ženske mesečne težave. Poezija na najvišji ravni. Ali pa ko si je prizadeval, da bi preko posameznih dobrodelnih donatorjev v Eritrejo pošiljal nizkocenovna zdravila. Ja, ni kaj, kraljevski duh. Plemeniti duh plemičev. Saj ne gre samo za povratnike Savojsce. V Italiji se že nekaj časa izrisuje zaskrbljujoče stanje, ki mu ni videti konca. Pred dobrim mesecem je stolpce vseh časopisov polnil Luciano Moggi. Govorilo se je o veleškandalu, ki nima para. Poldrugim mesec kasneje je Moggiopoli na časopisih zaplaval tja nekam med igrice sudoku in umor v vasi Cogne. Na prvi strani se zdaj pojavlja le še občasno, ko na dan

prihajajo nove podrobnosti in se preiskava vse bolj razvija. Na prvi strani je sedaj nov skandal brez primerjave. Kraljevi škandal. Umberto Eco je v eni od svojih rubrik v tedniku L'Espresso pred nekaj leti zapisal: "Z Orwellovim Velikim bratom so maloštevilni nadzorovali vse. S televizijskim pa vsi nadzorujejo (opazujejo) maloštevilne". V tej Ecovi pogruntavščini lahko najdemo več ključev interpretacije vseh teh dogodkov, ki jih mediji dan za dnem redno pečatijo kot škan-dale stoletja. Bistvo današnjega človeka je podoba. Mora se pojavljati v javnosti. Vsebinska je ob tem stranskega pomena. Človek rad žrtvuje svojo zasebnost zato, da ga lahko drugi opazujejo in da se čuti v centru pozornosti. Vittorio Emanuele je dejansko na istem nivoju kot Antonio Zequila ali Loredana Leccico. Sam nima nobenih zaslug, slaven je za-

radi svoje modre krvi. Navzven prodaja podobo svojega plemenitega porekla, čeprav plemenitega v njem ni nič (telefonska prisluškovanja to dokazujejo). Tako kot je Loredana Leccico po televiziji prodajala prazen nič samo zato, ker je bila Al Banova žena, tako prodajajo Savojsci prazen nič zaradi svojega imena. In postajajo privilegiranci in idoli mladih. Svet podob je navsezadnje zelo zanimiva pogruntavščina. Plemeniti Savojsci so čista virtualna podoba, zadnji Juventusovi državni naslovi so čiste virtualne podobe, Milan, Inter in Lazio so čiste virtualne podobe. In namišljene virtualne podobe so tudi veline. Mlada dekleta, ki sledijo slavnim zgledom, in vstopajo v svet pojavljanja. Njihove podobe so njihova telesa. In s slednjimi si odkupijo čas in prostor na TV-ju. Virtualno podobo si je treba zaslužiti. Treba si je zaslužiti čast, da vsi opazujejo tvojo zasebnost.

Andrej Černic

Od 14. do 16. julija v Tinjah na Koroškem
16. Draga Mladih vabi mlade iz zamejstva in Slovenije

Draga Mladih bo letos slavila svoj šestnajsti rojstni dan v Tinjah na Koroškem. Od 14. do 16. julija bo namreč potekalo vseslovensko tradicionalno srečanje mladih iz Slovenije, zamejstva in zdomstva, ki se bodo letos na predavanjih in okroglih mizah ukvarjali z zanimivo temo: integracijo manjšin v posameznih državah in

letošnjega srečanja. Na slovesnem odprtju srečanja, v petek, 14. julija 2006, bo namreč prisotna ugledna tržaška osebnost, slovenski kandidat za Nobelovo nagrado, pisatelj Boris Pahor. Na prvi okrogli mizi z naslovom Integracija- quo vadis?, v soboto, 15. julija 2006, bodo spregovorili teolog Peter Kovačič-Peršin,

profesor na Univerzi v Trstu, sociolog Emidij Susič in psihologinja univerzitetna profesorica dr. Mirjana Nastran Ule. Drugo okroglo mizo, ki nosi naslov Integracija v multikulturni družbi in ki bo potekala v nedeljo, 16. julija 2006, pa bodo oblikovali Marco Gabriel, referent pri Ligi za človekove

Evropski uniji. Mladi udeleženci srečanja pa ne bodo samo poslušali okrogle mize in debate. Imeli bodo možnosti za prijetno druženje v delavnicah, ki jih je za vse okuse in interese (od debatne do bobnarske, vse tja do komunikološke, fotografske, lutkarske...), na izletih in kulturno-zabavnih večerih. Poleg tega pa bodo – kot rečeno – lahko prisluhnili uglednim predavateljem in gostom, ki bodo na okroglih mizah z mladimi razmišljali o pojmi, kot so identiteta, multikulturalnost, predsodki, asimilacija, ipd. in ki bodo s svojo prisotnostjo pripomogli k še večji kakovosti

pravice na Dunaju, sociolog dr. Miran Komac z Inštituta za narodnostna vprašanja ter Karel Smolle, bivši poslanec v dunajskem parlamentu in prevajalec. Tretja okrogla miza pa bo potekala, kot že minula tri leta, na jesenskem delu Drage Mladih, in sicer 2. septembra 2006 na Opčinah pri Trstu. Podrobnejše informacije o programu, okroglih mizah, pa tudi o izletih dobite na spletni strani www.dragamladih.org. Če se želite prijaviti, kliknite na že omenjeno spletno stran ali pa pokličite Mlade v odkrivanju skupnih poti na tel. št. 040/ 370846 (Patrizia, Raffaella).

Patrizia Jurinčič

Začelo se bo 6. julija

Števerjanski festival: to je to

Števerjanski festival se iz leta v leto vedno bolj razvija, raste, predstavlja za celotno števerjansko skupnost izjemno bogastvo. Ponesel je ime briške vasi v širši svet. Števerjanski festival je končno zaslovel! Števerjanski festival narodno-zabavne glasbe sodi torej danes k prazničnim dnevom vsakega Slovenca, ki ljubi tako glasbeno zvrsť kot tudi za vse števerjance, ki čutijo festival resnično za svojega. Gonilni sili, ki sta dali števerjanskemu festivalu obliko od vsega začetka dalje, sta Lojze Hlede skupaj s člani svojega ansambla, ki je bil pobudnik tega praznika narodno-zabavne glasbe ter njegov soorganizator z domačim Slovenskim katoliškim prosvetnim društvom F.B. Sedej. Za organizacijo festivala danes skrbijo prav člani društva F.B.

Sedej, v aparat katerega je v glavnem zaobjeta vsa števerjanska mladina in slednja predstavlja dušo te manifestacije. Našim prednikom gresta seveda vsa čast in pohvala za drzen pričetek take manifestacije, mi mladi pa smo dobesedno ponosni, da lahko danes pri festivalu sodelujemo, ga dograjujemo in tako nadaljujemo že ustaljeno tradicijo. Uradna otvoritev festivala bo letos v četrtek, 6. julija, ob 20. uri med Borovci v Števerjanu. Osrednja točka kulturnega sporeda predvideva predstavitev festivalskega presenečenja, jubilejne knjige. Sledila bosta tekmovalna večera v petek, 7. julija, ob 20.30 in

v soboto, 8. julija, prav tako ob 20.30. Finalni del bo v nedeljo, 9. julija, s pričetkom ob 17.30.

Pri letošnji 36. izvedbi števerjanskega festivala je prišlo do nekaterih sprememb, predvsem kar se tiče ovrednotenja nagrad; ukinjena je bila namreč nagrada za najboljšo vokalno izvedbo, obogatena pa so bile vse ostale, predvsem pa je

želel organizator valorizirati melodijo. Tako nagrada za najboljši ansambel festivala in trofej društva F.B. Sedej velja 1.500,00 evrov, občinstva 600,00 evrov, za najboljši kvintet 400,00 evrov, za najboljši trio 400,00 evrov, za najboljšo melodijo 400,00 evrov, za najboljšo besedilo 200,00 evrov in nagrada za najboljšega debitanta znaša 200,00 evrov. Tudi letos bodo ljubitelji števerjanskega festivala in narodno-zabavne glasbe lahko sledili celotnemu poteku tekmovalnega vanja preko spletne strani društva F.B. Sedej, www.sedej.org. Z novo ponudbo, kabelsko spremljanje festivala, želi organizator zadovoljiti predvsem tiste, ki jim je Števerjan težko dosegljiv. Naj povemo, da je v zaključni fazi tudi festivalska številka vaškega glasila Števerjanskega

vestnika, ki bo tudi tokrat do-prinesel v družinske srede prijetno razvedrilno svežino. V prilogi bodo vse števerjanske družine prejele festivalski kuponček, ki bo veljaven samo za enega izmed dveh tekmovalnih večerov. Prvi festival, 1. maja 1971, je kar dobro uspel in je bilo opaziti navdušenje nad idejo, tako s strani publike kot tudi s strani ansamblov; in kmalu se bo odprl zastor že na 36. festival narodno-zabavne glasbe "Števerjan 2006". Ansambli so v letih pokazali veliko naklonjenost števerjanskemu festivalu in v glavnem glede števila prijaviteljih sestavov ni bilo nikoli večjih težav; letos je prijaviteljih kar trideset glasbenih sestavov. Naj le povemo, da v zadnjem desetletju pogrešamo zamejske glasbene skupine. Domačinom in vseh publik ni sploh gre prirčna zahvala za vsakoletno vedno večje otipljivo navdušenje ter masiven obisk na samem prizorišču.

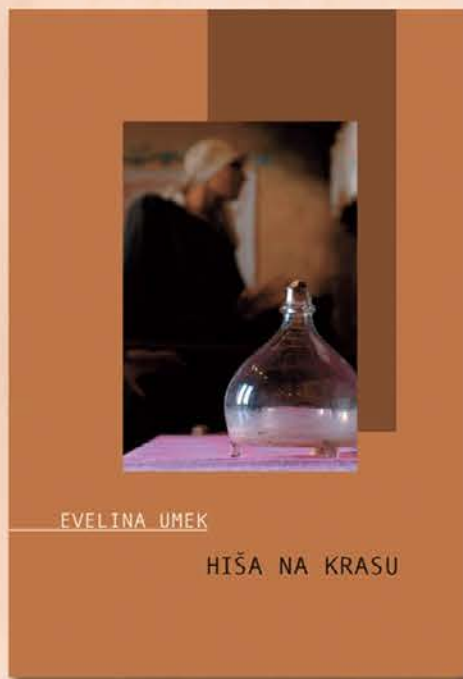
MD

Evelina Umek
HIŠA NA KRASU

15,00 €

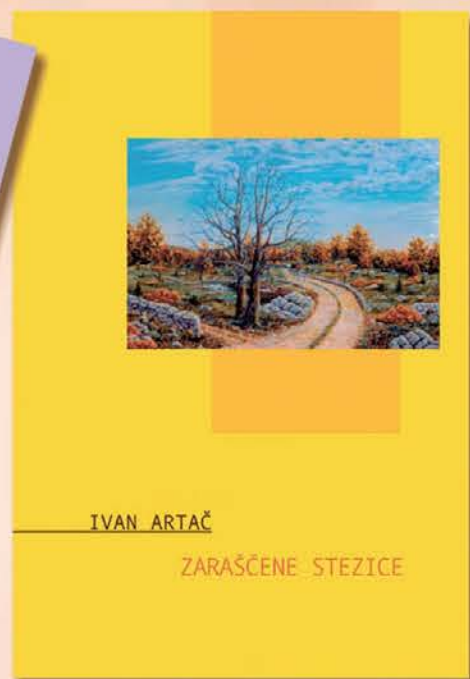
Drago Štoka
Začeti znova
15,00 €

David Bandelli
RAZPRTI SVETOVI
15,00 €

Irena Žerjal
Kreda in hijacinte
13,00 €

Ivan Artač
ZARAŠČENE STEZICE
15,00 €

NOVOSTI

založbe MLADIKA

ZA POLETNO BRANJE
v slovenskih knjigarnah
in na upravi

Mladika, Trst, ul. Donizetti 3, I-34133 • tel.: 040-34 808 18 • fax: 040-633 307 • e-mail: urednistvo@mladika.com

Tukaj so zares nebesa bližja!

Svete Višarje.

Odkrijte čarobni svet,
kjer se narava in duh
stapljata v čudovito doživetje.
Spoznajte, kako enostavno
je priti semkaj, dovolj je stopiti
v kabino žičnice.

NOVA ŽIČNICA V ŽABNICAH (CAMPOROSSO)

Ob državni cesti št.13

Vsak dan od 17. junija do 10. septembra
Sobote in nedelje 16./17., 23./24. septembra
in 30. septembra / 1. oktobra

Urnik:
Delavniki 9.00 - 17.15 • Prazniki 8.30 - 18.15

ROMARSKO SVETIŠČE SVETE VIŠARJE

Urnik Svetih Maš:
Delavniki 10.00 - 11.00 - 12.00
Nedelje in prazniki 9.15 - 10.00 - 11.00
12.00 - 15.00

PROMOTUR
Trst - di genti unica in montagna

Monte
Lusari

FRIULI
VENEZIA
GIULIA
Ospiti di gente unica

ZA INFORMACIJE POKLIČITE: TEL. 0428 653915 - FAX 0428 63085

Peš po Korziki (9)

Med morjem in gorami

6. Durh marš nalivanje na poti v Tuarelli

Ko sva zapuščala Bonifatu je še vedno nalivalo. Na sebi sva imela zgornji in spodnji del anoraka ter vsak svojo vodoodporno pelerino. Nahrbtnika sva še dodatno zaščitila z vodotesnima pokrivaloma, tako da je bila vsa "roba" na varnem oz. suhem. Prav nobene možnosti ni bilo, da bi voda prodrla skozi vse obrambne vodoodporne sloje, s katerimi sva se zavarovala. Po nekaj minutah hoje sva zapustila asfaltno podlago in se podala navkreber med skale in razmočeno zemljo, kamor so naju vodile oranžne markacije. Steza, ki je ves čas vodila skozi gozd, je bila sicer lepa, a zaradi obilnih padavin bolj podobna manjšemu potoku. Ob vsakem koraku sva zabredla skoraj do gležnjev. Nepremočljivi čevlji so se pogumno upirali vodi, tik pod vrhom prelaza Bocca di Bonassa na višini 1200 metrov, do koder sva se vzpenjala dve uri, pa so kapitulirali. Preostanek poti do cilja etape sva čofotala na kvadrat, saj sva imela vodo v čevljih in vse okrog njih. Vseeno pa nama dež ni prišel tako do živega kot skupini mladih nemških pohodnikov, ki sva jih prehitela malo pred vrhom prelaza. Povsem mokri so se nesrečno zibali drug za

drugim in v mislih so naju prav gotovo prekleli, ko sva odbrzela mimo, skrita pod vso tisto vodo in vlago neprijazno opremo, ki bi nama jo najraje slekli s telesa, da bi bili na istem.
"Naj bo, izkušnje so izkušnje," sem si mislil, ko sva se

vremena precej nataknen. Ves čas sem se nekaj repenčil in preklinjal. Nič mi ni bilo prav in na trenutke je bilo res tako, kot da bi Jana po TMM hodila s sitnim šestletnim otrokom.
"Nekdo bi moral poskrbeti za to, da se odstranijo veje, ki štrlijo na pot, še posebej tiste s trni," sem bental čez zaraščenost poti, ki bi se mi zdela ob lepem vremenu še prav posebej zanimiva in po

Brez primerne opreme (pa tudi z njo) je bila hoja v deževnem vremenu vse prej kot prijetna

oddaljevala in jih puščala vse bolj daleč za sabo. Z vrha prelaza je bilo na vse strani videti le belo meglo. Škoda. Ob lepem vremenu bi bila za zahteven vzpon nagrajena s prelepim panoramskim razgledom na morje. Tudi dolg spust proti zaselku Tuarelli je bil bolj podoben soteskanju kot pohodništvu. Kljub temu da sva bila na tovrstne vremenske razmere zelo dobro pripravljena, in nama v primerjavi z nekaterimi sotrpini res ni bilo težko, sem bil zaradi slabega

svoje magična. Nisem se zastoj pritoževal. Prav kmalu sem se na eno od trnovih vej tako ujel, da je v novi pelerini zazevala luknja.
"Kako velika je?" sem še vedno siten vprašal Jano, ki me je nanjo opozorila.
"Kar velika." je hladno odgovorila, ker me je imela že vrh glave. Potem pa je le dodala:
"Ma ni spet tako hudo, sploh pa imaš spodaj še prevleko za rugzak, tako da...daj, ajde, greva naprej".

/ dalje
Nace Novak